

**KOMISIJA ZA IZBOR NASTAVNIKA/ICE U ZVANJE REDOVNI/A PROFESOR/ICA
NA NAUČNOJ OBLASTI PRAVO INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA:**

**UNIVERZITET U SARAJEVU - PRAVNI FAKULTET
NASTAVNO-NAUČNOM VIJEĆU PRAVNOG FAKULTETA**

**UNIVERZITET U SARAJEVU
PRAVNI FAKULTET**

Sarajevo, Beograd i Rijeka, 23.08.2024.

Broj: 01-107/24
Datum; 26.8. 2024 god.

PREDMET: Izvještaj sa prijedlogom za izbor u akademsko zvanje redovni/a profesor/ica na naučnoj oblasti Pravo intelektualnog vlasništva

I. Podaci o objavljenom konkursu i formiranju Komisije

Na osnovu člana 121. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo iz 2022. godine (dalje: ZVO 2022)¹ i člana 233. Statuta Univerziteta u Sarajevu, broj: 01-14-35- 1/23 od 26. 7. 2023. godine (dalje: Statut), a u skladu sa Odlukom o usvajanju dinamičkog plana potreba Univerziteta u Sarajevu - Pravnog fakulteta za raspisivanjem konkursa za izbor u zvanje u akademskoj 2023/24. godini br. 01-1428/23 od 06.09.2023. godine, te Odluke Senata Univerziteta o davanju saglasnosti na raspisivanje konkursa, br. 01-21-44/23, Univerzitet u Sarajevu - Pravni fakultet raspisao je konkurs za izbor u akademsko zvanje - **nastavnik/ica u zvanje redovni/a profesor/ica na naučnoj oblasti Pravo intelektualnog vlasništva**, 1 izvršilac, puno radno vrijeme.

Konkurs je objavljen 12. juna 2024. u dnevnom listu „Oslobođenje“, na službenoj internet stranici Pravnog fakulteta (www.pfsa.unsa.ba), te službenoj internet stranici Univerziteta u Sarajevu (www.unsa.ba).

Nakon isteka roka za prijave na Konkurs, na osnovu člana 123. ZVO 2022 i člana 236. Statuta, Nastavno-naučno vijeće Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu (dalje: Fakultet) je na 66. (elektronskoj) sjednici održanoj dana 03.07.2024. godine u periodu od 08:00 do 16:00 sati, donijelo **Odluku o imenovanju Komisije za izbor jednog nastavnika/ice u zvanje redovnog/e profesora/ice na naučnoj oblasti Pravo intelektualnog vlasništva** br. 01-872-1/24 od 03.07.2024. godine, u sastavu:

1. Prof. dr. Meliha Povlakić, redovna profesorica na Univerzitetu u Sarajevu – Pravnom fakultetu na naučnoj oblasti Građansko pravo i građansko procesno pravo, predsjednica i članica;
2. Prof. dr. Dušan Popović, redovni profesor na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu na naučnoj oblasti: Poslovnopravna uža naučna oblast, član;

¹ Službene novine Kantona Sarajevo, br. 36/2022.

3. Prof. dr. Ivana Kunda, redovna profesorica na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Rijeci na naučnoj oblasti: znanstveno područje društvenih znanosti, znanstveno polje pravo na Katedri za međunarodno i europsko privatno pravo, članica.

Na istoj sjednici je Nastavno-naučno vijeće donijelo odluke kojim je utvrdilo adekvatnosti naučnih oblasti na koje su izabrani članovi Komisije prof. Dušan Popovića i prof. dr. Ivana Kunda sa naučnom oblasti za koju se vrši izbor, budući da su u akademska zvanja navedeni članovi Komisije izabrani na drugim univerzitetima, a ne na Univerzitetu u Sarajevu (dalje: Univerzitet), kako je propisano članom 236. stav 3. i 4. Statuta.

Navedenom Odlukom je utvrđeno da je zadatak Komisije da pisani Izvještaj sa prijedlogom za izbor u akademska zvanja, dostavi Nastavno-naučnom vijeću u roku od 30 radnih dana od imenovanja.

Komisija je zaprimila jednu (1) prijavu na Konkurs.

U skladu sa odredbom člana 256. stav 2. Statuta Komisija je 12.07.2024. održala konstituirajuću (on-line) sjednicu uz prisustvo Stručne službe Fakulteta. Na sjednici je otvorena pristigla prijava na Konkurs, koju je bila podnijela Dr. Iur. Iza Razija Mešević, vanredna profesorica Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu na naučnoj oblasti Pravo intelektualnog vlasništva.

U svojoj prijavi je Kandidatkinja navela da dostavlja:

- a) Biografiju.
- b) Obrazloženje prijave i pregled dokumentacije.
- c) Dokaze o ispunjavanju uslova za izbor u akademsko zvanje „redovna profesorica“ u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju („Službene novine“ Kantona Sarajevo, br. 33/17, 35/20, 40/20 I 39/21, dalje ZVO 2017), i Statutom Univerziteta, br 01-1093-3-1/18 od 28.11. 2018. godine sa izmjenama i dopunama (dalje: Statut 2018), te Uputama o realizaciji izbora u isto ili više akademsko zvanje na Univerzitetu u skladu sa uslovim propisanim ranijim Zakonom (br. 01-15-29/23 od 27.09.2023. godine, dalje: Upute o realizaciji izbora), a da su diploma i druga dokumentacija o stečenom obrazovanju dostupni na uvid u dosijeu Kandidatkinje, zaposlenice Univerziteta u Sarajevu-Pravnog fakulteta

U skladu sa odredbom člana 256. stav 2. Statuta Sekretar Fakulteta je izdala Potvrdu o potpunosti (urednosti) prijave na konkurs za izbor jednog nastavnika/ice u zvanje redovnog/e profesora/ice br. 01-983/24 od 18.07.2024. U Potvrdi se konstatira da je prijava Kandidatkinje, koja se jedina prijavila na raspisani Konkurs, uredna, u skladu sa zahtjevima Konkursa, te da je pored svojeručno potpisane prijave na Konkurs dostavljena slijedeća dokumentacija:

- a) Biografija
- b) Diploma i druga dokumentacije o stečenom obrazovanju: Kandidatkinja nije dostavila diplomu i drugu dokumentaciju o stečenom obrazovanju, a u prijavi na Konkurs je navedeno da se diploma i druga dokumentacija nalazi u dosijeu Kandidatkinje, zaposlenice Fakulteta. Uvidom u dosije je utvrđeno da se u dosijeu nalazi Rješenje Univerziteta u Sarajevu 0101-38-2312-8/13 od 17.07.2013. o priznavanju inostrane visokoškolske kvalifikacije „Dr. Iur.“

stečene 09.07.2013. godine na Pravnom fakultetu Ludwig Maksimilijan Univerziteta u Minhenu.

- c) Spisak objavljenih naučnih radova kao i sami radovi (12 – dostavljeni naučni radovi će pojedinačno biti prikazani u izvještaju Komisije pod 3.2.)
- d) Spisak objavljenih knjiga kao i same knjige (4 – dostavljene knjige/monografije će pojedinačno biti prikazane u izvještaju Komisije pod 3.3.)
- e) Spisak projekata/originalni stručni uspjeh kao što je projekt/nagrada (dokumentacija vezana za ovaj uvjet za izbor će biti razmatrana u izvještaju Komisije pod 3.4.)
- f) Dokaz o uspješno obavljenom mentorstvu (vidi izvještaj Komisije pod 3.5.)
- g) Dodatna dokumentacija (vidjeti izvještaj Komisije 3.6.).

Nakon što je razmotrila podnesenu prijavu i priloženu dokumentaciju prijavljene Kandidatkinje, Komisija podnosi sljedeći:

I Z V J E Š T A J

1. Uslovi za izbor u akademsko zvanje redovni profesor na Univerzitetu u Sarajevu

Prema odredbi člana 176. ZVO 2022 svi članovi akademskog osoblja koji su izabrani u akademsko zvanje prema odredbama zakona koji prestaje da važi njegovim stupanjem na snagu zadržavaju pravo da budu izabrani u isto ili više akademsko zvanje prema uslovima propisanim ranijim zakonom. Ovo pravo važi samo na jedan izborni period u isto ili više akademsko zvanje. Shodno odredbi stava 3. ovog člana visokoškolska ustanova, odnosno članica raspisuje tek sljedeći konkurs za izbor u zvanje u skladu sa novim zakonom, te je predmetni konkurs raspisan u skladu sa odredbama Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo iz 2017. godine (dalje: ZVO 2017)², odnosno u skladu sa uvjetima za izbor u zvanje redovnog profesora/ice koje je propisivao član 96. stav 1. *lit. f*) tog Zakona.

Odredbom člana 96. stav 1. *lit. f*) ZVO 2017 propisani su sljedeći uvjeti za izbor u akademsko zvanje redovni/a profesor/ica:

- proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora,
- najmanje osam naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama koje se nalaze u relevantnim naučnim bazama podataka,
- najmanje dvije objavljene knjige,
- originalni stručni uspjeh kao što je projekt, patent ili originalni metod,
- uspješno mentorstvo najmanje po jednog kandidata za stepen drugog odnosno integrisanog ciklusa studija i trećeg ciklusa studija.

² Službene novine Kantona Sarajevo, br. 33/2017, 35/2020, 40/2020, 39/2021.

2. Biografski podaci kandidatkinje

2.1. Osnovni biografski podaci

Dr. iur. Iza Razija Mešević je rođena 27.09.1978. godine u Gradačcu (Bosna i Hercegovina), gdje je završila osnovno i srednje obrazovanje. Dalji podaci o obrazovanju – vidjeti pod 2.2.

Članica je određenih strukovnih udruženja:

- ATRIP – International Association for the Advancement of Teaching and Research in Intellectual Property (2022 –)
- European Law Institute (2022 –)
- Alumni Association of the Max-Planck Institute for Innovation and Competition (2010 –)
- DBHJV – Njemačko-bosanskohercegovačko udruženja pravnika (2007 –)

Članica je redakcije časopisa SEELS Journal.

Od 2007. godine do danas djeluje kao edukator pri Centru za edukaciju sudija i tužilaca FBiH.

Od oktobra 2021. pa do jula 2024. je obnašala dužnost Prodekanice za međunarodnu saradnju Fakulteta.

2.2. Podaci o formalnom obrazovanju i o drugim oblicima obrazovanja

Kandidatkinja je 1997. godine upisala Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, gdje je diplomirala 2001. godine.

Magistarski studij na Pravnom fakultetu u Sarajevu je okončala 2006. godine odbranom magistarske teze na temu „Komunitarni žig”.

Pravosudni ispit je položila 2008. godine (Ministarstvo pravde FBiH/Ministarstvo pravde BiH).

Doktorski studij je pohađala na Ludwigs-Maximilian Univerzitetu u Minhenu u sklopu kojeg je djelovala i kao gostujući naučnik i stipendista na Max-Planck Institutu za inovacije i konkurenciju u Minhenu. U okviru ovog dokorskog studija je pohađala „Studij osnova njemačkog građanskog, krivičnog i javnog prava” (oktobar 2009. – april 2010.). Zvanje doktora nauka (Dr. iur.) stekla je sa ocjenom *«summa cum laude»* izradom i odbranom disertacije na temu *«Das Recht und die Praxis der Verwertungsgesellschaften in Südosteuropa. Regionale Besonderheiten und EU- Einflüsse»* (Pravo i praksa društava za zaštiti autorskih prava u Jugoistočnoj Evropi. Regionalne specifičnosti i utjecaji EU). Njen je doktorat nagrađen 2014. godine sa nagradom Pravnog fakulteta Ludwigs-Maximilians Univerzitetu u Minhenu za najbolje disertacije.

Kandidatkinja odlično govori njemački i engleski jezik (nivo C2), što joj omogućava da piše i predaje na tim jezicima, te da odlično poznaje čitav niz nacionalnih sistema zaštite intelektualnog vlasništva, a posebno njemačkog, te prava EU. Ona je i sudski tumač za njemački jezik. Osim toga služi se i francuskim jezikom (A2/B1).

2.3. Podaci o radnom iskustvu i drugim radnim angažmanima

Nakon što je diplomirala na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, Kandidatkinja se zaposlila u advokatskom uredu Prebanić / Jusufbašić Goloman, gdje je u vremenu od decembra 2001. do septembra 2002. obavila pripravnički staž kao advokatska pripravnica.

2002. godine je izabrana za asistenticu, a 2007. za višu asistenticu na Pravnom fakultetu u Sarajevu na nastavnom predmetu Autorsko pravo i pravo industrijskog vlasništva (kasnije Osnovi prava intelektualnog vlasništva, Autorsko pravo i srodna prava, Pravo industrijskog vlasništva, Evropsko pravo intelektualnog vlasništva i Lična prava).

Za docenta na Fakultetu je izabrana 23.12.2013. godine, a u oktobru 2018. godine za vanrednu profesoricu na naučnoj oblasti Pravo intelektualnog vlasništva.

Pored angažmana na Fakultetu, Kandidatkinja je imala niz drugih profesionalnih angažmana vezanih za naučnu oblast kojom se bavi i to:

- Pravna savjetnica AIS – Asocijacija izvođača i svirača (Organizacija za zaštitu kolektivnih prava (septembar 2021 – decembar 2023);
- Gostujuća profesorica na Pravnom fakultetu Univerziteta u Zenici, predavanja na II ciklusu studija/ Lična prava (februar 2015 – februar 2021);
- Pravna savjetnica Udruženja filmskih radnika - kolektivna organizacija za ostvarivanje prava na audiovizuelnim djelima, Sarajevo (mart 2016 – maj 2016);
- Gostujuća profesorica na Univerzitetu u Istanbulu – Pravni fakultet, Turska, predavanja na kursu „EU pravo intelektualnog vlasništva“ (16.03. – 10.04.2015.);
- Senior pravni ekspert Maxwell Stamp PLC; Đikić Consulting/EC finansirani projekt, Sarajevo (decembar 2011. – januar 2012.);
- Pravni ekspert Deloitte Consulting LLP/USAID IPR Projekt, Sarajevo (maj – decembar 2011.);
- Short term senior local expert Maxwell Stamp plc; Đikić Consulting/EC-funded project (maj – juni 2011);
- Uposlenica sa nepunim radnim vremenom u odjelu za autorska prava (ii-b-3) u Saveznom ministarstvu pravde i zaštite potrošača SR Njemačke, Berlin (august – septembar 2009);
- Junior pravni ekspert/Edukator SOFRECO/EC-finansirani projekt: „Razvoj kapaciteta u zaštiti prava intelektualnog vlasništva“, Sarajevo (januar – mart 2009);
- Koordinator za prava intelektualnog vlasništva za Bosnu i Hercegovinu, Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo / Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo (juni 2006. – maj 2008.);

- Stručnjak za procjenu trgovinskih potreba za prava intelektualnog vlasništva, Maxwell Stamp plc/EC-funded project "Razvoj trgovinske politike i srodnih kapaciteta u BiH" (august 2007.);
- Pravna savjetnica za pitanja u vezi sa imenima domena (.ba country code top level domain administrator - CCDTL), (UTIC), april 2003 – april 2006.

2.4. Stručno i naučno usavršavanje u inostranstvu

Nakon izbora u zvanje vanredne profesorice, Kandidatkinja je navela da je bila na više stručnih i naučnih usavršavanja u inostranstvu:

- Participation in the U.S. Study Trip for IP Experts, Washington D.C. (20. – 24. mart 2023.), što dokazuje priloženom potvrdom Commercial Law Development Program, U.S. Department of Commerce;
- Istraživački boravak na Pravnom fakultetu Palacky univerziteta, Češka Republika (novembar/decembar 2021.)
- Istraživački boravak na Europa institutu Univerziteta u Saarland-u, Savezna Republika Njemačka (septembar/oktobar 2021.)
- Višekratni istraživački boravci na Max-Planck institutu za inovacije i konkurenciju u Minhenu, SR Njemačka (v. 2.5.)
- U okviru programa Erasmus+ boravila je na Univerzitet u Valladolidu, Pravni fakultet, Španija 03. – 09. maj 2024. godine.

2.5. Stipendije, nagrade i priznanja

Kandidatkinja je bila Stipendistkinja Max-Planck-Instituta za inovacije i konkurenciju u Minhenu, Savezna Republika Njemačka (01.05.2023. – 26.06.2023., što je dokazala Pismom potvrde o dodjeli stipendije (01.03.2023.).

Komisija konstatira da Kandidatkinja ovaj podatak nije navela u svojoj biografiji i prijavi na Konkurs ali je u prijavi na Konkurs pod brojem V. „Ostale potvrde“, navela ovu potvrdu.

Kandidatkinja je nositeljica nagrade Univerziteta u Sarajevu za rezultate naučnog/umjetničkog rada u 2022. godini, što dokazuje Odlukom Rektora Univerziteta br. 0101-12777-93/23 od 14.12.2023. godine.

Kandidatkinjin doktorat je nagrađen 2014. godine sa nagradom Pravnog fakulteta Ludwigs-Maximilians Univerziteta u Minhenu za najbolje disertacije (što je cijenjeno prilikom izbora u zvanje vanredne profesorice).

3. Ocjena ispunjavanja uvjeta za izbor u zvanje redovnog profesora/redovne profesorice u skladu sa odredbom člana 96. stav 1. *lit. f)* ZVO 2017

3.1. Izborni period u zvanju vanrednog profesora

Kandidatkinja je u oktobru 2018. godine izabrana u zvanje vanredne profesorice na naučnoj oblasti Pravo intelektualnog vlasništva na Univerzitetu u Sarajevu – Pravni fakultet. Izborni period traje šest godina i Komisija konstatira da je u vrijeme prijave na Konkurs u junu 2024. uvjet da Kandidatkinja mora provesti najmanje jedan izborni period u zvanju vanredne profesorice bio ispunjen (Napomena: Prema odredbi člana 103. stav 1. ZVO 2017 konkurs mora biti raspisan najmenje šest mjeseci prije isteka izbornog perioda).

3.2. Naučni radovi objavljeni u priznatim publikacijama koje se nalaze u relevantnim naučnim bazama podataka

3.2.1. Radovi koji su objavljeni i cijenjeni kod izbora u zvanje vanredne profesorice i više asistentice

- “Urheberrechtssysteme und kollektive Rechtewahrnehmung in Südosteuropa”, Schriftenreihe zum Urheber- und Kommunikationsrecht, Nomos, Stämpfli Verlag, C.H. Beck, 2015;
- „National Monographs/ Bosnia and Herzegovina”, International Encyclopaedia of Laws for Intellectual Property Law, IEL Intellectual Property, Kluwer Law International BV, The Netherlands, 2016;
- „Autorskopravni i praktični aspekti digitalizacije kulturne baštine“, Zbirka radova s naučne konferencije „Pravni aspekti digitalizacije kulturne baštine“, Beograd, 2017, str. 111 – 130;
- „Zakon o nedopuštenom oglašavanju FBiH iz ugla zaštite prava intelektualnog vlasništva, Revija za pravo i ekonomiju, g. 18, br. 1, Mostar 2017, str. 183 – 202;
- “R&I and Technology Transfer in the Western Balkans – State of Play and Strategies”, Collection of Papers “The Current Issues of Intellectual Property Law and Competition Law: A View from the Balkans”, Law Faculty of University in Belgrade, 2016, str. 255 – 277;
- Nacionalni izvještaj o pravu žiga, prilog konferenciji „International Scientific Conference on Regional and EU Intellectual Properties Challenges“, Društveni ogledi, Godina 1, broj 2, 2014, str. 219 – 235);
- Nacionalni izvještaj o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava, prilog konferenciji „International Scientific Conference on Regional and EU Intellectual Properties Challenges“, Društveni ogledi, Godina 1, broj 2, 2014, str. 24 – 33;
- „Western Balkan Region – State of Play in the Field of Collective Rights Management with Focus on CMOs Regulated Rights, IPF Steber kolektivnoga upravljanja pravic, Zbornik prispevkov mednarodnog strokovnega simpozija ob 10-letnici zbiranja nadomastil za sorodne glasbene pravice v Sloveniji, 2014, str. 87 – 93;

- „Simbioza ili antibioza? Odnos između izdavača i autora nakon Laksan-presude“, Anali Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici, br. 12, god. 6 (2013), str. 111 – 134;
- „Unitarni patent: jedinstvo i nesigurnost“, Nova pravna revija, 2013;
- „Reports on Bosnia and Herzegovina and Serbia“ u: Reto M. Hilty, Sylvie Nerisson (Eds.), Balancing Copyright-Survey of National approaches, MPI Studies on Intellectual Property and Competition Law, Springer, 2012;
- “Konkurencija ili monopol? Status organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava”, Pravo i privreda, br. 4-6/2011, Beograd;
- “Mazedonien - Neues Urhebergesetz“, GRUR Int, br. 5/2011; “Aktuelle Informationen - Welle neuer Urheberregelungen in Südosteuropa», GRUR Int, br. 1/2011;
- “Harmonizing European Copyright Law: The Challenges of Better Lawmaking - Book Review”, IIC, br. 7/2010;
- „Reforma sistema kolektivnog ostvarivanja autorskog prava i srodnih prava u Bosni i Hercegovini -Quo Vadis“, Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, br. 51/2008;
- “BiH i evropsko pravo žiga“, Zbirka priloga sa Međunarodnog savjetovanja o aktuelnostima iz građanskog i trgovačkog prava, Neum, 2008;
- „Ekonomske funkcije žiga i njihova transformacija», ZIPS, br. 7/2007;
- „Proširenje EU i njegovo dejstvo na sistem komunitarnog žiga“, Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, br. 49/2006;
- „Očuvanje koncepta autorskog prava u eri digitalnih tehnologija (osvrst na Direktivu Evropskog parlamenta i Savjeta o nekim aspektima autorskog prava i srodnih prava u informacijskom društvu)“, Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, br. 47/2004;
- „Pravni i praktični problemi zaštite autorskih prava u BiH“, Novi pogledi, br. 2/2004;
- „Cybersquatting - novi oblik povrede prava žiga“, Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, br. 46/2003.

3.2.2. Naučni radovi objavljeni nakon izbora u zvanje vanredne profesorice

Kandidatkinja je dostavila 11 objavljenih radova, koji će ovdje biti predmetom ocjene od strane Komisije i potvrdu da je jedan rad prihvaćen za objavljivanje.

1) ***“The New York Times Company protiv kompanija OpenAI i Microsoft”***, rad prihvaćen za objavljivanje u zborniku radova “Veštačka inteligencija: izazovi u poslovnom pravu”/izdavač: Centar za izdavaštvo Univerziteta u Beogradu-Pravnog fakulteta; izdanje 2024; urednik: prof. dr. Dušan Popović (podnesena potvrda o prihvatanju rada; potvrđeno je da će datum objavljivanja biti u 2024. godini).

U radu se tematizuje prva tužba koju je jedna medijska organizacija pokrenula protiv predstavnika AI-industrije, naime New York Times Company protiv kompanija OpenAI i Microsoft. U pozadini ovog spora leži ključno pitanje obuke modela generativne umjetne inteligencije na autorskopravno zaštićenim sadržajima medijskih izdavača, bez traženja dozvole i bez plaćanja naknade, te kreiranja sintetičkih autputa od strane AI-proizvoda (npr. ChatGPT) koji gotovo u potpunosti ili u velikoj mjeri reprodukuju ta autorska djela, ili predstavljaju njihove prerade. U radu su definirani osnovni pojmovi i kategorije ključne za razumijevanje tehnologije u srži spora (npr. generativna umjetna inteligencija, temeljni modeli i veliki jezički modeli). Pored toga, problematizirane su i moguće sigurne luke za *AI-developere*, u ovom kontekstu u Evropskoj uniji, u smislu ograničenja za rudarenje teksta i podataka iz Direktive (EU) 2019/790, a kojem “vjetar u leđa” daje tekst AI Uredbe EU, te u Sjedinjenim Američkim Državama, u smislu primjene pravne doktrine *fair use*, posebno kroz “transformativnu upotrebu” djela.

Kandidatkinja detaljno izlaže okolnosti nastanka i sam sadržaj spora, te se osvrće i na uporedne postupke u domenu odnosa između autorskog prava i umjetne inteligencije, a koji bi mogli dati neke smjernice u pogledu toga u kojem bi pravcu mogao ići njegov ishod. Pored toga, rad skreće pažnju i na pozitivne primjere uređivanja odnosa, pa čak kreiranja i partnerstava između velikih medijskih organizacija (npr. Associated Press, Le Monde ili News Corp) i AI-giganta OpenAI u pogledu korištenja njihovih sadržaja u obuci GPT-modela, kao i u kontekstu tehnološke saradnje.

I ovim svojim posljednjim radom (a to će biti konstatirano i prilikom ocjene drugih radova) Kandidatkinja istražuje najaktuelnija pitanja iz oblasti prava intelektualnog vlasništva. Posebne izazove za ovu oblast predstavljaju informacione tehnologije i upotreba vještačke inteligencije, što zahtijeva i dodatna znanja, osim onih vezanih za oblast pravnih nauka. Kandidatkinja je u ovom radu pokazala suvereno poznavanje svoje matične oblasti što je preduvjet da se može uhvatiti u koštac sa problemima koje pred ovu oblast postavljaju upotreba informacionih tehnologija i vještačke inteligencije.

Ovaj rad nije objavljen, ali je Kandidatkinja dostavila potvrdu izdavača o tome da je rad prihvaćen za objavu, naveden je naziv zbornika u kojem će biti objavljen kao i datum objavljivanja (2024). U skladu sa tačkom II. (4) – (7) Uputa o realizaciji izbora, ovaj se rad može smatrati objavljenim i kao takav cijeliti prilikom izbora.

2) *“Pripovijetka” o torbicama, patikama i dresovima – aktualna sudska praksa u vezi sa žigovima i NFT-ovima*, Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, No. LXVI, 199-222, 2023 (<https://www.pfsa.unsa.ba/pf/wp-content/uploads/2024/01/Godisnjak-Pravnog-fakulteta-2023-za-web.pdf>)³

Nezamjenjivi tokeni (NFT-ovi) predstavljaju vrstu kripto-imovine i postali su rasprostranjen fenomen od 2021. godine, ali uglavnom u kontekstu digitalnih ili digitaliziranih umjetničkih djela (tzv. “Art-NFT-ovi”), što je dovelo do niza pravnih dilema na polju autorskog prava. Ipak, od nedavno su i NFT-ovi koji se odnose na digitalna dobra koja uključuju i prikaze znakova zaštićenih žigovima postali popularna pojava. S obzirom na to da ove NFT-ove ne kreiraju uvijek subjekti koji su istovremeno i titulari predmetnih žigova, počele su se javljati i pravne kontroverze u ovoj oblasti prava intelektualnog vlasništva. Potonje se javlja posebno u vezi s pitanjima, da li su pravila i principi žigovnog prava primjenjivi i izvan fizičkog svijeta i da li se žigovna zaštita za žigove registrirane za tradicionalnu, tjelesnu robu može sprovести i u virtuelnom domenu. Budući da je prerano očekivati odgovore zakonodavaca na ove dileme, što ne sprečava tržište NFT-ova da prati sopstvenu dinamiku, nosioci prava na žigove počeli su da brane svoje interese od kreatora NFT-ova koji koriste njihova registrirana prava. Ovaj rad nudi pregled i uvid u aktuelnu i najrelevantniju sudsku praksu sudova u Evropi i Sjedinjenim Američkim Državama u ovom kontekstu, pokrivajući tokove postupaka ili predmet spora te donesene sudske odluke u predmetima *Hermès International et al. protiv Masona Rothschilda*, *Juventus Vooral Club s.p.a., protiv Blockerasa s.r.l* i *Nike, Inc. protiv StockX LLC*. Kandidatkinja je u radu izložila glavne argumente stranaka i ključne elemente obrazloženja sudova, te dala svoju pravnu ocjenu i komentare.

Rad je nastavak posvećenosti Kandidatkinje analizi NFT-ova i njihovog utjecaja na prava intelektualnog vlasništva (v. rad 3). U ovom radu je fokus na interakciju prava žiga i NFT-ova. Digitalni svijet i kripto imovina su jedan od najaktuelnijih izazova za zakonodavca i pravnu nauku. I dok po prirodi stvari zakonodavac ne može pratiti brzi razvoj i svakodnevne promjene u ovom domenu, nauka može, što Kandidatkinja pokazuje u ovom radu u kojem se bavi kontroverznim pitanjem NFT-ova koji koriste registrirana prava drugih subjekata. Posebnu vrijednost ovog rada predstavlja činjenica da je autorica u radu objavljenom 2023. analizirala relevantne sudske sporove vezane za NFT-ove i žigove u kojima je presuđeno 2023. godine (*Hermès International et al. protiv Masona Rothschilda*) odnosno 2022. godine (*Juventus Vooral Club s.p.a. v. Blockers s.r.l.*) ili sporove o kojima u trenutku pisanja rada nije ni donesena odluka (npr. *Nike, Inc. v. StockX LLC*). Kandidatkinja je detaljno analizirala činjenično stanje, argumente stranaka, tok spora i stajalište sudova (gdje je to primjenjivo) a nakon toga o svakoj presudi dala svoj opširan komentar. Pored sudskih odluka, u radu je istražena najnovija literatura i analiziran niz propisa i akata Evropske unije.

³ Publikacija indeksirana u relevantnoj naučnoj bazi (HeinOnline).

3) **“NFT-ovi i autorska prava – poseban osvrt na tzv. umjetničke NFT-ove”**, Pravni vjesnik: časopis za pravne i društvene znanosti Pravnog fakulteta Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku, vol. 39 No. 3-4, 2023, 147-162. (<https://hrcak.srce.hr/clanak/452068>)⁴

Rad se bavi fenomenom nezamjenjivih tokena (NFT-ova), a njegov poseban fokus je na tzv. „umjetničkim NFT-ovima”, te na pravnoj demistifikaciji superiornih atributa koji se dodjeljuju ovim tokenima. Rad posebno tretira pitanja mogućnosti postojanja „digitalnog unikat” autorskog djela, stjecanja vlasničkih i autorskih prava na djelu na koje upućuje NFT prilikom nastanka i prometa tim NFT-om, te povrede autorskih prava kod kreiranja tokena i uništenja fizičkog originala tokeniziranog djela. U radu su također obrađena i dva relevantna slučaja iz prakse (Miramax, LLC v. Tarantino i Free Comb With Pagoda, J.M. Basquiat), koja ilustruju na koji način tzv. „umjetnički NFT-ovi” dolaze u koliziju sa principima autorskog prava.

Ocjene iznesene za rad pod rednim brojem 2) mogu se iznijeti i ovdje: veoma aktuelna tema, novi izazov za pravnu nauku i zakonodavca, analiza aktuelnih sudskih sporova koji imaju za predmet povrede autorskih prava korištenjem NFT-ova, praćenje najaktuelnije literature posvećene ovoj problematici. Ocjena Komisije je da je rad inovativan i inspirativan, prije svega za eventualnu buduću zakonodavnu regulaciju i praksu.

4) **“Intellectual Property Rights in the Metaverse”**, “Regional Law Review” (RLR zbornik radova), 345-359, 2023. (<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/rgllr2023&div=26&id=&page=5>)⁵

U ovom radu Kandidatkinja ispituje uzbudljivi tehnološki fenomen *metavers* kroz prizmu prava intelektualnog vlasništva i potencijal primjene ovih prava u virtualnom ekosistemu. Preciznije, fokus ovog priloga je na tri vrste prava intelektualnog vlasništva – autorsko pravo, patenti i žigovi. Prvo, Kandidatkinja nudi određene definicije i precizno obilježava glavne odlike virtualne stvarnosti u nastajanju, a takođe razjašnjava njihovo međusobno djelovanje sa blockchain tehnologijama. U radu je Kandidatkinja naglasila fleksibilnost prava intelektualnog vlasništva i netjelesnu prirodu objekata koji su predmet zaštite ovih prava. Ona konstatira da upravo ta odlika omogućava da pravne norme, namijenjene za primjenu u realnom okruženju prošire na carstvo metaverzuma.

Poseban doprinos rada je u tome da Kandidatkinja ispituje za svako od tri pomenuta prava intelektualnog vlasništva njihov potencijal da doprinesu razvoju metaversa i njegove ekonomije npr. kreiranjem virtualnih umjetničkih djela i trgovanjem sa „umjetničkim NFTs”, registriranjem patenata za hardware sisteme i uređaje koji omogućavaju pristup metaverzumu (npr. AR ili VR

⁴ Publikacija indeksirana u relevantnoj naučnoj bazi (Academic Search Complete; Academic Search Ultimate; CEEOL (Central and Eastern European Online Library); Dimensions; Directory of Open Access Journals (DOAJ); ERIH PLUS; HeinOnline Law Journal Library; ProQuest Central; ProQuest Research Library; ProQuest Sociological Abstracts; ProQuest Worldwide Political Science Abstracts; Scite; Scopus; Ulrichsweb; Web of Science - Emerging Sources Citation Index).

⁵ Publikacija indeksirana u relevantnoj naučnoj bazi (HeinOnline).

naočale), i kreiranju, trgovanju i zaštiti kroz prava žiga na virtualnim dobrima, koji predstavljaju netjelesnog blizanca produkata koji su zaštićeni žigom u realnom okruženju.

Pisanje rada na temu zaštite i potencijala različitih prava intelektualnog vlasništva u metaverzumu pretpostavlja ne samo dubinsko poznavanje tri analizirane oblasti prava intelektualnog vlasništva, već i poznavanje informacijskih i blockchain tehnologija, ali i jasnu predstavu o ekonomskim aspektima ovih prava koje Kandidatkinja znalački prenosi na odnose u virtuelnom ekosistemu. To je posenbo važno iskatći jer poznavanje „tehničkih aspekata“ metaverzuma nije vještina koju posjeduje svaki pravnik. Lista korištenih izvora (literatura, sudske presude) u ovom je radu impresivna. Korišteni radovi datiraju u najvećem dijelu iz 2022. i 2023. godine što svjedoči o tome koliko je Kandidatkinja pratila najnovija istraživanja pri izradi ovog rada.

5) ***“Re-evaluating main concepts of Intellectual Property in the light of AI-challenges”***, u: J. Gstein, M. Froehlich, C. van der Berg, T. Giegerich (eds.), *European Union and its Neighbours in a Globalized World 10, Modernizing European Legal Education (MELE)*, Springer Nature Switzerland AG, 223-233, 2023. (https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-40801-4_14).

Ovaj rad ispituje utjecaj sistema umjetne inteligencije (AI) na neka od glavnih načela intelektualnog vlasništva, posebno ona svojstvena autorskom pravu i patentnom pravu. Posebna se pažnje posvećuje konceptu autorstva u odnosu na tvorevine potpomognute umjetnom inteligencijom i generirane umjetnom inteligencijom u području umjetnosti. U poglavlju se također ispituje potencijalna potreba, ili nedostatak iste, za ponovnom procjenom antropocentričnih temelja autorskog prava ugrađenih u pravnu stečevinu Europske unije, zakone država članica o autorskom pravu i sudsku praksu Suda Evropske unije. Uzimajući u obzir nesposobnost umjetne inteligencije da djeluje kao autonomni agent, skreće se pažnja na moguće zakonodavne intervencije kako bi se osigurala pravna sigurnost, uz poštovanje i održavanje temeljnih vrijednosti autorskog prava.

Kandidatkinja ističe u radu da je još uvijek neizvjesno kojeg obima i sadržina će biti izmjene koje AI donosi u oblast prava intelektualnog vlasništva. Priklonila se je mišljenjima da će promjene biti neizbježne u momentu kada AI bude sposobna da samostalno vrši izbore, ali smatra da zakonodavac ne treba čekati do tog momenta već da bi trebao pažljivo preispitati postojeći pravni okvir sa temeljnim ciljem da se postigne balans između prava intelektualnog vlasništva i AI.

Bavljenje pravnim aspektima jedne tehničke oblasti koja se mijenja svakodnevno i gdje brzina promjena doživljava značajnu akceleraciju čini i ovaj rad Kandidatkinje pionirskim, barem u BiH i regionu.

6) ***“The human inventor and AI. Between HAL 9000 and DABUS”*** (koautorstvo sa Adnom Škamo, MA iur.), *SEE Law Journal* 1/2023, 81-110, 2023.

https://www.researchgate.net/publication/373523332_THE_HUMAN_INVENTOR_AND_AI_BETWEEN_HALL_9000_AND_DABUS)⁷.

Kandidatkinja je koautorica rada koji se bavi izazovom koji umjetna inteligencija (AI) postavlja jednom od tradicionalnih koncepata patentnog prava – pojmu izumiteljstva – koji u sadašnjem zakonodavnom okviru obuhvaća samo fizičku osobu kao izumitelja. Taj je pravni standard posebno doveden u pitanje brojnim patentnim prijavama u kojima je sistem umjetne inteligencije pod nazivom DABUS označen kao izumitelj, a predmetni izumi okarakterizirani kao izumi generirani umjetnom inteligencijom. U prvom dijelu rada autorice nude aktuelnu pravnu definiciju umjetne inteligencije u njezinoj fluidnosti te raspravljaju o konceptu ljudskog izumitelja i ulozi patentnih sistema (poticaj i otkrivanje) u kontekstu potencijalne "AI-inovacije". Također se bave porastom patentiranja u umjetnoj inteligenciji, konceptom "autonomne umjetne inteligencije" i pravnom sposobnošću sistema umjetne inteligencije. U drugom dijelu rada autori daju pregled slučajeva i postupaka vezanih uz DABUS patentne prijave u Ujedinjenom Kraljevstvu, Njemačkoj, Sjedinjenim Američkim Državama, Južnoj Africi, kao i pred Europskim patentnim uredom te daju kritički pogled na argumente koje su iznijela registracijska tijela i sudovi. Autorice su uočile određenu shemu koja se ponavlja u sudskim odlukama različitih zemalja koje se tiču DABUS patenata. Autorice su vrlo kritične prema analiziranim sudskim odlukama, iako smatraju da su ove odluke „odredile posao“ sačuvavši granice ljudske inovativnosti.

Poseban „touch“ ovom radu daju reference na određene filmove i filmske citate u kojima se može vrlo zorno pratiti razvoj informacijskih tehnologija, a posebno reference na kultnu knjigu Arthura C. Clarka „2001: Space Odyssey“. Uostalom već je u naslov uvršten super computer Hall 9000, „lik“ iz navedenog djela. Gotovo svako poglavlje u radu počinje odgovarajućim citatom „izjava“ Hall-a 9000, koji su tako znalački odabrani da postavljaju problem i moto datog poglavlja. Tako npr. „izjava“ Hall-a 9000 „I am sorry, Dave, I’m afraid I can’t do that“ je na početku poglavlja o pravnoj sposobnosti i samoodređenju AI-sistema.

U ovom radu posebno imponira sa kojom lakoćom autorice prelaze iz „umjetničkog“ u „tehnički“ domen da bi poentirale u „pravnom“ domenu. Impresivna je i u ovom radu lista korištenih izvora. Referenca na svijet literature i filma govori i o širokom obrazovanju autorica, što je poseban preduvjet za bavljenje naučnom oblasti kakva je oblast Pravo intelektualnog vlasništva.

7) *“EU Trade Mark and Brexit”*, Balkan Yearbook of European and International Law, Springer Nature Switzerland AG, 137-161, 2023. (https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-29432-7_7)⁸

U ovom radu Kandidatkinja ispituje posljedice Brexita na žig Evropske unije (žig EU-a). Teme o kojima se raspravlja uključuju niz posebnih pitanja koja su zainteresirane strane (npr. nositelji prava žigova EU-a, podnositelji prijave žigova u EU, profesionalni zastupnici Ujedinjene

⁶ Publikacija indeksirana u relevantnoj naučnoj bazi (HeinOnline).

⁷ Publikacija indeksirana u relevantnoj naučnoj bazi (HeinOnline).

⁸ Publikacija indeksirana u relevantnoj naučnoj bazi (Scopus), <https://www.springer.com/series/16247>.

Kraljevine pred Uredom EU-a za intelektualno vlasništvo) utvrdile prije izlaska Ujedinjene Kraljevine iz EU-a. Ova pitanja obuhvaćaju sudbinu registriranih poruka EU-a i prijava žigova EU-a u Ujedinjenoj Kraljevini, autentičnu upotrebu žiga EU-a, status profesionalnih zastupnika iz Ujedinjene Kraljevine nakon Brexita itd. U članku su predstavljena i rješenja za neke od tih dilema kako je utvrđeno u Sporazumu o povlačenju te se upućuje na odredbe Sporazuma o trgovini i suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine.

Pored korištenja relevantne literature ovaj rad je mogao biti napisan samo korištenjem velikog broja dokumenata sačinjenih od različitih aktera procesa razdruživanja i uvidom i u dokumentaciju o pregovorima između EU i UK. I tema ovog rada je krajnje aktuelna, mada na drugi način od radova koji se bave presjecima prava intelektualnog vlasništva i digitalnih tehnologija. Ovaj rad se bavi pravnim konsekvencama jedne historijske političke odluke o razdruživanju zemlje članice i EU. Unifikacija odnosno harmonizacija prava intelektualnog vlasništva je bila jedan od uvjeta funkcioniranja unutarnjeg tržišta, a Kandidatkinja istražuje sofisticirani obrnuti proces.

8) **“Međunarodna saradnja UNSA: Vizija 2030 – Strategija Brain Gain?”** (u koautorstvu sa Adnanom Rahimićem *et al.*), Pregled - časopis za društvena pitanja, Vol. 3, No.1, 185-203, 2023. (<https://www.pregled.unsa.ba/index.php/pregled/article/view/1139>).

Ovaj je rad rađen u koautorstvu sa nastavnicima različitih organizacionih jedinica Univerziteta, involviranih u međunarodnu saradnju (Komisija pretpostavlja da se radi o članicama i članovima Odbora za međunarodnu saradnju Univerziteta) i Službom za međunarodnu saradnju Univerziteta. Kandidatkinja je u pisanju ovog rada doprinijela kao Prodekanesa za međunarodnu saradnju. Rad je prezentiran na Savjetovanju „Budućnost obrazovanja: Visoko obrazovanje i održivi razvoj 2030“ i naglašava važnost međunarodne saradnje i mobilnosti, a sa ciljem borbe protiv *brain draina* i postizanjem strategije *brain gain*.

U radu se konstatira da je akademska mobilnost vrijedan i neophodan mehanizam u sistemu osiguranja kvaliteta visokog obrazovanja svake zemlje, jer doprinosi izgradnji i poboljšanju kapaciteta pojedinih univerziteta omogućavajući uvođenje pozitivnih i provjerenih nastavnih praksi, savremenih nastavnih i istraživačkih metoda te operativnih i administrativnih procesa. Dodana vrijednost mobilnosti je uspostavljanje ličnih kontakata i profesionalno umrežavanje nastavnog, naučnog, umjetničkog i nenastavnog osoblja Univerziteta, što dugoročno utiče na razvoj nastavnih, naučnih i tehnoloških kapaciteta. Studiranje putem mobilnosti dobiva međunarodnu notu – studenti razumiju svoj rad u globalnom kontekstu, biografija im je obogaćena novim iskustvima, njihovo znanje stranog jezika se poboljšava, a nakon diplome postaju konkurentna radna snaga.

Rad je rezultat istraživanja procesa mobilnosti u posljednjih 15 godina na Univerzitetu što je rezultiralo egzaktnim podacima o tome koliko je ostvareno odlaznih mobilnosti, a koliko je bilo mobilnosti ostvarenih na Univerzitetu.

Konstatirani su i određeni nedostaci mobilnosti studenata. Najznačajniji administrativni izazov je ekvivalentnost i priznavanje ECTS bodova stečenih na stranim institucijama po povratku u matične ustanove. Studentske službe suočene su s mnogim formalnostima oko vođenja registara

i drugih administrativnih obrazaca koje je potrebno prilagoditi studentima na razmjeni. Dosadašnji zakonski propisi u visokom obrazovanju ne vrednuju sudjelovanje u programima mobilnosti, što nedvojbeno ne motivira studente i osoblje da se u njih uključe. Naprotiv, trenutni nejasan pravni okvir i administrativne prepreke značajno demotiviraju studente jer gube semestar ili školsku godinu zbog sudjelovanja u programima mobilnosti. Zaključeno je da je potrebno razviti adekvatnije propise koji će potaknuti češću, produktivniju, jednostavniju i bolju provedbu akademske mobilnosti za studente.

Istraživanja poput ovog u prezentiranom radu su od velike važnosti za sagledavanje stanja u određenoj oblasti (ovdje međunarodna saradnja i mobilnost na Univerzitetu), sa ciljem da se uoče prednosti i slabosti, smetnje ali i prilike a u cilju poboljšanja određenih procesa, u ovom slučaju mobilnosti na Univerzitetu.

9) ***“Compulsory licensing system in Bosnia and Herzegovina: How pandemic-proof is it?”***, Balkan Yearbook of European and International Law, Springer Nature Switzerland AG, 43-65, 2022. (https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-97431-2_3)⁹

Kandidatkinja u ovom radu ispituje relevantne odredbe Zakona o patentima Bosne i Hercegovine koje uređuju uvjete i postupak za uspostavljanje prinudne licence u svjetlu pandemije Covid-19. Kritička analiza relevantnih propisa izvršena u ovom radu detektira nedostatnosti pravnog okvira za primjenu mehanizma prinudnog licenciranja. Rezultat ove analize jeste formuliranje prijedloga *de lege ferenda* u cilju poboljšanja zakonskih rješenja. U radu su takođe analizirani i drugi relevantni propisi kao što je Zakon lijekovima i medicinskim sredstvima, kao i regulatorne prepreke za proizvodnju i marketing generičkih lijekova na teritoriji Bosne i Hercegovine. Osim toga u radu je prezentiran kratki pregled farmaceutske industrije u BiH i identificiran potencijalni slučaj dodjele prinudne licence.

Sistem pravnih normi koje reguliraju pravo intelektualnog vlasništva je složen, a pri tome zahtijeva poznavanje niza drugih oblasti. U ovom radu je to farmaceutska industrija te područje medicine i medicinskog prava.

Dokaz o ovom radu je dostavljen samo kroz link o objavi na zvaničnoj stranici izdavača, budući da primjerak zbornika u fizičkoj formi nije distribuiran zbog pandemije.

10) ***“Access to Covid-19 Vaccine: Patents vs. People?”*** – 2021 International and Comparative Law Review, Vol 21, No. 1, 43-78, 2021. (<https://sciendo.com/article/10.2478/iclr-2021-0002>)¹⁰.

Ovaj rad Kandidatkinje, objavljen na preko 30 stranica, istražuje pitanje globalnog pravičnog pristupa vakcinama protiv Covid-19 iz perspektive prava intelektualnog vlasništva („vaccine equity“), a posebno patentnog prava. Diskutirana pitanja uključuju instrumente koji bi potencijalno mogli olakšati pristup tehnologijama liječenja zaštićenim patentom (Covid-19 vaccine). Neki od njih nisu dobrovoljni po svojoj prirodi, kao što su prinudne licence u skladu

⁹ Publikacija indeksirana u relevantnoj naučnoj bazi (SCOPUS), <https://www.springer.com/series/16247>.

¹⁰ Publikacija indeksirana u relevantnoj naučnoj bazi (EBSCO, J-Gate, MyScienceWork, SCOPUS etc.)

sa TRIPS sporazumom, a drugi se oslanjaju na dobrovoljno učešće farmaceutske industrije kao što su npr. C-TAP i Medicines Patent Pool. Ovaj rad istražuje takođe kontroverzne inicijative u pogledu "intellectual property waiver" (odustanka od prava intelektualnog vlasništva) koje su predlagale neke članice Svjetske zdravstvene organizacije.

Kandidatkinja problem stavlja u kontekst podataka mjerodavnih institucija o broju oboljelih i umrlih, o posljedicama pandemije COVID-19 po svjetsku ekonomiju, što posebno plastično ilustrira problem koji istražuje u ovom radu. U pogledu istraženih instrumenata zaključuje da nema potpuno nedvosmislenog odgovora na pitanje koji od eleboriranih mehanizama može polučiti najbolje rezultate ka nesmetanom, brzom, pravičnom i pristupačnom pristupu vakcinama protiv COVID10, kao i drugim zdravstvenim tehnologijama borbe protiv pandemije. Svaki pojedinačni instrument je nepotpun i ima niz mana, što navodi na zaključak da bi trebali biti korišteni komplementarno i stratejski.

Impresivna je lista referenci korištenih u ovom radu koja je data na sedam stranica, a posebno činjenica da je Kandidatkinja istražila dokumentaciju relevantnih organizacija kao što su Svjetska zdravstvena organizacija (WHO), Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo (WIPO) i Svjetska trgovinska organizacije (WTO), što omogućava da se njeno istraživanje bazira na empirijskim podacima.

Ovo istraživanje je vršeno povodom pandemije COVID-19, ali otvara opća pitanja prava intelektualnog vlasništva, a posebno patentnog prava, koja se mogu pojaviti u svakoj pandemiji bilo koje zarazne bolesti, a mogu biti opće relevantna i za druge krizne situacije.

11) *"Prijava žiga podnesena protivno načelu savjesnosti i poštenja u pravu i praksi Bosne i Hercegovine"*, Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, No. LXIII, 459-486, 2020. (<https://www.pfsa.unsa.ba/pf/wp-content/uploads/2021/01/Godisnjak-PFSA-2020-za-web5-25-01-2021.pdf>)¹¹

Kandidatkinja se u radu bavi pravnim posljedicama prijave žiga podnesene protivno načelu dobre vjere, savjesnosti i poštenja u Bosni i Hercegovini. Pri tome najprije tematizira primjenu principa savjesnosti i poštenja, koji se uobičajeno veže za obveznopravne odnose, na oblast žigovnog prava. Nakon toga analizira relevantne odredbe Zakona o žigu Bosne i Hercegovine, koje se odnose na prigovor na žigovnu prijavu podnesenu protivno ovom načelu, na oglašavanje tako registrovanog žiga ništavim, te na osporavanje žiga u sudskom postupku zbog povrede ovog principa. Konačno, autorica se kritički osvrće na odabranu presudu iz domaće sudske prakse na ovu temu, pri tome uzimajući u obzir kriterije za utvrđivanje postojanja loše vjere podnosioca žigovne prijave, ustanovljene od strane Suda Evropske unije i Ureda Evropske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO).

12) "COVAX – kornukopija ili piramidalna šema?", nomad.ba, 02.02.2021. godine (<https://nomad.ba/mesevic-covax-kornukopija-ili-piramidalna-sema>)

¹¹ Publikacija indeksirana u relevantnoj naučnoj bazi (HeinOnline).

Ovaj rad je kraći osvrt Kandidatkinje na određena aktuelna dešavanja u jeku pandemije Covid-19 – nedostatak vakcina, nabavka vakcina za BiH putem COVAX-mehanizma i medijske dezinformacije ili poluinformacije ukrašene bombastičnim naslovima a bez stvarnog razumjevanja stvari. Kritički se osvrnula na medijska izvještavanja tipa „tipkača naslova“ u odnosu na istinsko istraživačko novinarstvo.

U moru dezinformacija u eri posebne senzibiliziranosti populacije, rad koji precizno objašnjava COVAX-mehanizam je imao izuzetan značaj.

Ovaj rad nije objavljen u relevantnoj publikaciji koju prati relevantna baza podataka.

3.3. Objavljene knjige

Sve objavljene knjige su dostupne u elektronskoj formi, Kandidatkinja je navela link, ali je dostavila i fizičke primjerke objavljenih knjiga.

1) Zvezdana Antonović, Dr. sc. Katica Artuković, Sreto Crnjak, Dr. sc. Haris Hasić, Dr. iur. Iza Razija Mešević, Braco Stupar, Adna Škamo, Mr. iur., Vesna Vuletić Bebek, dipl. iur., Antonije Živković, MA (2023), *Priručnik iz oblasti prava intelektualnog vlasništva, Drugo izmijenjeno* Centar za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine i Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj, Sarajevo

Izdanje Centra za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine: CIP zapis dostupan u COBISS sistemu Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH pod ID brojem 56905734 , ISBN 978-9926-8540-4-1

Izdanje Centra za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj, ISBN978-99976-079-0-4; link za elektronsku verziju knjige: <https://portalfo1.pravosudje.ba/vstvfo-api/vijest/download/129344>

Prikaz Priručnika iz oblasti prava intelektualnog vlasništva Komisija započinje osvrtom na autore ovog izdanja među kojima je i Kandidatkinja, na izdavače ali i na činjenicu ko je potpomogao izdavanje knjige, budući da ove činjenice svjedoče o posebnom značaju ovog izdanja.

Koautori ove knjige su pored Kandidatkinje, koja je iz reda akademskih radnika, u pravilu suci/sutkinje Suda BiH i Kantolanih sudova, djelatnica Instituta za intelektualno vlasništvo itd. Oba entitetska Centra za edukaciju sudija i tužilaca su izdavači, a Commercial Law Development Program (CLDP) – Program pomoći Ministarstva finansija i trgovine SAD-a je pomogao publiciranje ovog izdanja. Navedeno govori o značaju izdanja, o praznini koji je on trebao popuniti kako bi sudije/sutkinje u BiH imali primjeren alat prilikom presuđivanja sporova iz ove pravne oblasti koja svakim danom postaje obimnija i složenija, sa određenim pravnim institutima sa kojima se sudački ali i tužilački kadar po prirodi stvari nije ni mogao susresti tokom studija, jer tada nisu ni postojali. Sporovi iz oblasti Prava intelektualnog vlasništva su posebno kompleksni jer pored znanja iz oblasti prava pretpostavljaju poznavanje umjetnosti, medicine, farmacije, modernih tehnologija.

Ovo izdanje je obima 914 stranica i 28 stranica sadržaja. Podijeljeno je u poglavlja nazvana oblasti obilježana slovima A – L, što znači da je podijeljeno na 12 oblasti, koje slijedi Riječnik pojmova. U dvanaest oblasti obuhvaćeni su svi relevantni aspekti prava intelektualnog vlasništva – autorska i srodna prava (Oblast A) koja se dijeli na oblast A1 i oblast A2 posvećeno kolektivnom ostvarivanju prava, čiji je jedan od autora i Kandidatkinja. Oblast B je posvećena postupcima pred Institutom za intelektualno vlasništvo, kojeg su pisala dva autora, a Kandidatkinja je jedan od njih. Oblast C obrađuje Žig i Kandidatkinja je jedan od koautora/ica. Oblast D je posvećena patentima, Oblast E industrijskom dizajnu i Kandidatkinja je jedna od dvije koautorice, Oblast F obrađuje zaštitu oznaka geografskog porijekla, Oblast G obrađuje pravo zaštite topografije integrisanog kola, Oblast H Pravo zaštite novih sorti bilja, Oblast I obrađuje pravo intelektualnog vlasništva i konkurencijsko pravo, a Kandidatkinja je jedna od dva koautora, Oblast J se bavi pravom zaštite poslovne tajne, Oblast K prekršajnom zaštitom u oblasti prava intelektualnog vlasništva, i oblast L kaznenopravnom zaštitom u oblasti prava intelektualnog vlasništva. Na kraju svake oblasti data je relevantna bibliografija, a u svakom je poglavlju uvrštena i praksa sudova u BiH, regionu i EU.

Oblast A2 je posvećena kolektivnom ostvarivanju prava (str. 377 – 420). Kandidatkinja je u najvećem dijelu autorica ovog poglavlja, preciznije napisala je naslove 1 – 11 (str. 377 – 406) i bavi se razlikovanjem individualne i kolektivne zaštite autorskog i srodnih prava, organizacijama za kolektivno ostvarivanje prava (standardi poslovanja, pravni osnov djelovanja, dozvola Instituta), zatim odnosom organizacije za kolektivno ostvarivanje prava i korisnika. Ovo je poglavlje praćeno relevantnom bibliografijom, analizom većeg broja pravnih izvora, kako domaćih tako i stranih, te analizira presude sudova u BiH.

Oblast B je posvećena postupcima pred Institutom za intelektualno vlasništvo (str. 425 – 494), a Kandidatkinja je obradila pitanja „Ranija prava intelektualnog vlasništva i ranija prava ličnosti“, „Primjena principa dobre vjere, savjesnosti i poštenja u žigovnom pravu“, „Postupak po prigovoru po osnovu čl. 7, lit. g) ZOŽ“, „Proglašenje ništavim rješenja o priznanju žiga zbog nesavjesnosti“, „Osporavne žiga zbog nesavjesnosti“, „Vještačenje u postupku povrede žiga zbog sličnosti/vjerovatnoće nastanka zabune u prometu“, te koautorica poglavlja 2.9 „Pravni standard – prosječan potrošač“ (str. 432 – 444). U ovoj je Oblasti korišten veliki broj pravnih propisa i analiziran relevantan broj sudskih odluka.

Oblast C obrađuje Žig (str. 499 – 554) a bavi se pitanima pojma žiga, znakom kao predmetom zaštite žigom.

Pravo industrijskog dizajna je izloženo na stranicama 649 – 681. Kandidatkinja je obradila pitanja „Informisani potrošač/korisnik i Dizajn proizvoda kao sastavni dio složenog proizvoda (str. 656 – 663). Bibliografija obuhvata, sem jednog, samo izvore na engleskom jeziku, što ukazuje na to kako su rijetka djela o ovom institutu na jezicima u službenoj upotrebi u BiH ili u regiji. Konsultiran je veliki broj propisa EU i domaćih propisa te 11 sudskih odluka, pretežno odluka suda EU. Samo je jedna odluka domaćih sudova, što ne mora nužno svjedočiti o tome da institut industrijskog dizajna ne igra veliku praktičnu ulovu, već naprotiv, da ovlaštena lica nemaju dovoljno saznanja o mehanizmima zaštite. Ova činjenica svjedoči o tome koliko je općenito značajno ovo djelo.

Oblast I obrađuje pravo intelektualnog vlasništva i konkurencijsko pravo (str. 775 – 796), a u pravilu je posvećeno nelojalnoj konkurenciji i tužbama za zaštitu od nelojalne konkurencije. Kandidatkinja je autorica poglavlja „Kolektivno ostvarivanje autorskih i srodnih prava i konkurencijsko pravo (str. 794 – 795).

Doprinos Kandidatkinje ovom obimnom izdanju se odnosi na pravo žiga, industrijski dizajn, odnos prava intelektualnog vlasništva i prava konkurencije. Osim toga, u ovom drugom dopunjenom izdanju je i novo poglavlje o upravno-pravnim postupcima pred Institutom za intelektualno vlasništvo BiH i postupcima za kolektivno ostvarivanje prava, čija je (ko)autorica upravo Kandidatkinja. Učešće u pisanju različitih poglavlja svjedoči o tome da Kandidatkinja podjednako poznaje različite pod-oblasti veoma obimne i razvijene grane prava, Prava intelektualnog vlasništva.

2) Iza Razija Mešević (2022) „Autorska prava i mediji“, Izdavač: Centar za promociju civilnog društva, Sarajevo, ISBN: 9958793350, 9789958793356

Prilikom analize dostavljenih naučnih radova – članaka objavljenih u relevantnim naučnim časopisima, bilo je konstatirano kako se Kandidatkinja bavi vrlo aktuelnim pitanjima utjecaja informacijskih tehnologija, digitalizacije, upotrebe vještačke inteligencije na prava intelektualnog vlasništva. Izdanje „Autorska prava i mediji“ ukazuju na jedno dodatno polje interesovanja autorice, a to su mediji i medijsko pravo, koje postavlja nove izazove za autorska prava. Koliko je tema kojom se bavi ova knjiga/priručnik aktuelna i praktično značajna pokazuje činjenica da je izdavač Centar za promociju civilnog društva, a da je izdat uz podršku Američke organizacije za međunarodni razvoj (USAID). Priručnik je obima 84 stranice.

Ovaj Priručnika obrađuje sveobuhvatno i pregledno pitanja zaštite autorskih prava novinara, medijskih radnika i medija u odnosu na djela koja su stvorili ili na koja imaju prava. On počinje temeljnim pitanjima ko je autor i šta je autorsko djelo, objašnjava status novinskih članaka, vijesti, fotografija u kontekstu autorskog prava te mehanizme zaštite autorskih prava u medijima.

U Priručniku su dati primjeri i obrasci koji se odnose na temeljne institute autorskog prava sa ciljem da omoguće efikasniju zaštitu u praksi autora koji kreiraju novinske članke i vijesti, da razjasni pod kojim uvjetima se oni mogu objavljivati i koristiti, sa ili bez videozapisa, u offline ili online medijima. Prezentirani su koraci koji autori, ali i organizacije za kolektivno ostvarivanja prava mogu poduzimati u cilju sprječavanja povrede prava odnosno naknade štete ako do povrede ovih prava dođe.

Priručnik jeste namijenjen prvenstveno pomenutim autorima odnosno nosiocima prava iz svijeta medija, sa ciljem da se upoznaju sa svojim pravima i mehanizmima njihove zaštite, što je vidljivo već iz prvog poglavlja pod naslovom „Šta novinari, ostali medijski djelatnici i sami mediji trebaju znati o autorskom pravu“, ali i obrađuje pitanja interesantna i široj javnosti.

3) Iza Razija Mešević / Adna Škamo (2023) *Praktikum iz autorskog i srodnih prava*, Univerzitet u Sarajevu – Pravni fakultet, Sarajevo, ISBN 978-9926-544-01-0; link za elektronsku verziju: <https://www.pfsa.unsa.ba/pf/wp-content/uploads/2023/10/Mesevic-i-Skamo-Praktikum-iz-autorskog-i-srodnih-prava-el.-izdanje.pdf>

Kandidatkinja je dostavila fizičku verziju knjige. Praktikum je obima 136 strane.

Nije neuobičajeno da univerzitetetski nastavnici objavljuju praktikume kako bi studentima olakšali pripremanje ispita iz određenog predmeta ali i kvalitetniji pristup vježbama i praktičnim aspektima određenog predmeta. Međutim, praktikum koji je fokusiran na autorska i srodna prava je prva publikacija takve vrste u Bosni i Hercegovini ali i u regionu.

Praktikum je koncipiran tako da nudi 57 zadataka kojima se student vodi kroz relevantna pitanja ove naučne oblasti. Neki od zadataka su hipotetički a neki se baziraju na stvarnim slučajevima kako domaće tako i sudske prakse u uporednom pravu. Posebnu vrijednost daje činjenica da je studentima prezentirana metodologija za rješavanje ovih slučajeva, a da je za 19 zadataka ponuđeno rješenje sa pravnom argumentacijom, kao primjer za rješavanje drugih slučajeva.

Ovakva su djela višestruko značajna. Pravo intelektualnog vlasništva općenito, a i samo autorsko pravo sa srodnim pravima, je teoretski vrlo sofisticirana pravna oblast koja sa upotrebom novih tehnologija postaje sve složenija, te studentima sigurno nije najlakše štivo u toku njihovog studija. Praktično razumijevanje ove oblasti, uz konkretne primjere i slučajeve, mogu znatno doprijeti boljem razumijevanju ove složene oblasti. Prema riječima autorica, sa kojima se Komisija slaže u potpunosti, ovaj Praktikum je prvenstveno namijenjen studentima kako bi im olakšao pripremanje ispita iz predmeta Pravo intelektualnog vlasništva (segment autorska i srodna prava) ali može „u nedostatku domaće sudske prakse u ovom domenu biti od koristi i za pravne praktičare, kako bi osvježili svoje znanje o primjeni propisa o autorskom i srodnim pravima te njihovom kolektivnom ostvarivanju“.

4) Iza Razija Mešević, Adna Škamo i Mirela Rožajac-Zulčić (ur.) (2024) *1. Međunarodna naučna konferencija: „Prava intelektualnog vlasništva i Web 3.0, knjiga sažetaka“*, Univerzitet u Sarajevu – Pravni fakultet, ISBN 978-9926-544-05-8; link za elektronsku verziju: <https://www.pfsa.unsa.ba/pf/wp-content/uploads/2024/04/Prava-intelektualnog-vlasnistva-i-web-3.0.pdf>

Ova objavljena jedinica je knjiga sažetaka prezentacija koje su izložili autori i autorice na 1. Međunarodnoj konferenciji pod nazivom „Prava intelektualnog vlasništva i Web 3.0“ koja je održana 22.04.2024. na Univerzitetu u Sarajevu – Pravni fakultet i čiji jedan od inicijatora i organizatora bila Kandidatkinja, a u sklopu realizacije Projekta „Značaj intelektualnog vlasništva u poticanju inovativnosti i kreativnosti na Univerzitetu u Sarajevu (IVIK UNSA)“.

Komisija navedenu knjigu sažetaka nije ocijenila kao autorsku knjigu Kandidatkinje, već je razmatra u sklopu ocjene Projekta IVIK UNSA (vidi 3.4.).

3.4 Originalni stručni uspjeh kao što je projekt, patent ili originalni metod

Kandidatkinja je navela u svojoj prijavi na Konkurs da je učestvovala u nekoliko projekata:

1) Projekt “MELE” (Modernizing European Legal Education), učešće Kandidatkinje na realizaciji komponente 4 (Intellectual output 4), što je dokazala potvrdom izdatom od strane direktorice/generalne sekretarke Centra za SEELS.

Komisija konstatira da Kandidatkinja nije u svojoj prijavi na Konkurs detaljnije opisala ovaj Projekt kao i svoje učešće u njemu, te je Komisija analizirala dostavljeni, dijelom nesistematizirani materijal, kako bi utvrdila relevantne činjenice i formulirala validne zaključke. Pri tome sadržina dokumentacija ukazuje na izuzetne projektne aktivnosti i kvalitetni angažman Kandidatkinje.

Iz priložene potvrde Komisija konstatira da se radi o Projektu implementiranom kroz program Erasmus+, KA203 Strategic Partnership for Higher Education u vremenu od 01.09.2020. do 31.08.2023. godine. Članovi konzorcija projekta su bili Univerzitet u Beogradu – Pravni fakultet, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Ciril i Metodije Univerzitet u Skopju, Pravni fakultet Justinijan I, Univerzitet u Cadizu, Pravni fakultet, Univerzitet u Groningenu, Regent’s University London, Mikolas Romeris Univerzitet u Vilniusu, te South Eastern European Law School Network (SEELS), čiji je član Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu.

Kandidatkinja je u ovom projektu učestvovala u aktivnostima vezanim za IO4 (intellectual output 4), a njen se doprinos sastojao u razvoju inovativnih strategija koje se odnose na cross-cutting izazove. U okviru ovog Projekta Kandidatkinja je vodila istraživanja vezana za intelektualno vlasništvo, učestvovala je na simpoziju u Leeuwardenu (Holandija), sa prezentacijom koja će biti osnova za rad pod naslovom “Re-evaluating main concepts of Intellectual Property in the light of AI-challenges”, u: J. Gstein, M. Froehlich, C. van der Berg, T. Giegerich (eds.), European Union and its Neighbours in a Globalized World 10, Modernizing European Legal Education (MELE), Springer Nature Switzerland AG, 223-233, 2023. (https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-40801-4_14).

Komisija konstatira da se radi o međunarodnom projektu od izuzetnog značaja koji je nastavak dugogodišnjih aktivnosti mreže SEELS sa međunarodnim partnerima, prije svega sa Europa Institut-om Univerziteta Saarland, Saarbrücken, SR Njemačka. Budući da su članovi Komisije takođe na različite načine učestvovali u aktivnostima projekta MELE još od 2015. godine, upoznati su sa značajem projekta za regionalnu saradnju i unapređenje nastavnih metoda, kao i sa činjenicom da je Kandidatkinja ovom projektu doprinijela u dvostrukom svojstvu – kao angažirani istraživač i kao Prodekanesa za međunarodnu saradnju Fakulteta. To je vidljivo i iz Potvrde Direktorice/Generalne sekretarice mreže SEELS.

2) Učešće u projektu “Dijagnostika, zaštita i komercijalizacija intelektualnog vlasništva More Screens d.o.o.” kao ključna stručnjakinja za pružanje usluga ispred Pravnog fakulteta za realizaciju inovacijskih vaučera.

Učešće u ovom Projektu Kandidatkinja dokazuje Ugovorom o dodjeli i korištenju inovacijskog vaučera broj MPS-15, koji je Univerzitet u Sarajevu – Pravni fakultet zaključio sa Zakladom za inovacijski i tehnološki razvitak, Mostar i društvom MORE SCREENS d.o.o. – VIŠE EKRANA, Mostar.

Komisija konstatira da iz dostavljanog ugovora slijedi da je glavna stručnjakinja na realizaciji ovog Ugovora bila Kandidatkinja, ali detalje o konceptu i cilju ovog Projekta Kandidatkinja nije prezentirala u svojoj prijavi na Konkurs. Iz Ugovora slijedi da Projekt podrazumijeva skup radnji i intelektualnih usluga opisanih u obrascu 4 uz prijavu, ali ovaj dokument Kandidatkinja nije priložila.

3) Učešće u Horizon Europe projektu “SOS4Democracy” – Social Sciences for Democracy: a Training Program for Improving Research on Illiberal Systems and Finding Ways to Build More Robust Democracies

Kao dokaz o učešću u ovom Projektu Kandidatkinja je priložila Odluku Rektora br. 0101-10718-1/23 o imenovanju projektnog tima. Iz navedene Odluke je vidljivo da će se projektne aktivnosti odvijati u vremenu od 01.09.2023. do 01.09.2027. Ovom je Odlukom imenovan Tim za provedbu Projekta ispred Univerziteta u Sarajevu i Kandidatkinja je određena za institucionalnog koordinatora.

Kandidatkinja ne navodi bilo kakve bliže podatke o projektu, što bi olakšalo zadatak Komisije. Komisija je potražila dodatne informacije na linku ovog projekta <https://www.sos4democracy.eu/> gdje se navode ciljevi projekta, tim, aktivnosti i ostvareni rezultati. Kako je projekt tek u početnoj godini financiranja, nije iznenađujuće da nema podataka o većem broju aktivnosti pa tako ni onih Kandidatkinje.

4) Učešće u Projektu “Značaj prava intelektualnog vlasništva u poticanju inovativnosti i kreativnosti na Univerzitetu u Sarajevu (IVIK UNSA)”

Kandidatkinja je voditeljica ovog međunarodnog Projekta, kojeg je navela kao ekvivalent /supstituciju za nedostajuće mentorstvo na trećem ciklusu studija (v. 3.5.)

Kao dokaze o ovom Projektu i aktivnostima u okviru Projekta Kandidatkinja je navela:

- Ugovor o namjenskom korištenju sredstava za sufinansiranje naučnoistraživačkih/umjetničkoistraživačkih i istraživačkorazvojnih projekata I programa iz budžeta Kantona Sarajevo za 2023. godinu (Sufinansiranje naučnoistraživačkih, umjetničkoistraživačkih i istraživačkorazvojnih projekata od posebnog interesa za Kanton Sarajevo) od 14.09.2023. godine.
- Izvještaj o realizaciji projekta (projekt okončan) od 30.04.2024. godine koji je potvrdila dekanica Pravnog fakulteta svojim potpisom.
- Odluku o imenovanju projektnog tima (voditeljica projekta).
- Ispise sa zvaničnih web stranica UNSA I Pravnog fakulteta o projektnim aktivnostima.

Kandidatkinja nije bliže navela koje su te aktivnosti i prepustila Komisiji da u vrlo obimnom materijalu identificira relevantne ispise. Komisija konstatira da je u okviru Projekta bio raspisan Konkurs za najbolji studentski esej o temi „Prava intelektualnog vlasništva i Web 3.0.“, a da je Kandidatkinja bila članica komisije za provođenje nagradnog konkursa. U okviru ovog Projekta organizirana je naučna konferencija „Prava intelektualnog vlasništva i Web 3.0.“ na kojoj je Kandidatkinja imala plenarno izlaganje. Objavljena je knjiga sažetaka čija je ko-autorica Kandidatkinja. Ovu je knjigu sažetaka Kandidatkinja dostavila kao objavljenu knjigu (podaci pod 3.3), a Komisija smatra da organiziranje ove međunarodne Konferencije i izdanje Knjige sažetaka predstavlja originalni stručni uspjeh.

Osim toga su u okviru ovog Projekta održane dvije radionice („Autori i autorsko pravo“, Inovacije i patenti“) za akademsko, naučno-istraživačko/umjetničko-istraživačko i stručno osoblje Univerziteta, a za studente dvije pravne klinike („Pravna klinika iz autorskih i srodnih prava“, „Pravna klinika iz prava industrijskog vlasništva“). Kandidatkinja je dostavila i podatke o WORLD IP DAY 2024 na Univerzitetu u Sarajevu, bez preciznijih podataka o njenoj ulozi. Komisija sluti da je uloga Kandidatkinje bila ključna i da je ova aktivnost vezana za Projekt IVIK UNSA. Takođe je u okviru ovog Projekta promoviran Pravilnik o upravljanju intelektualnim vlasništvom Univerziteta u Sarajevu.

3.5. Uspješno mentorstvo najmanje po jednog kandidata za stepen drugog odnosno integrisanog ciklusa studija i trećeg ciklusa studija

Prema članu 100. stav 4. ZVO 2017 pod uspješnim mentorstvom se smatra uspješna odbrana rada.

Kandidatkinja je dostavila potvrdu koju je izdao Univerzitet u Sarajevu – Pravni fakultet br. 01-735-2/24 od 14.06.2024. da je kandidatkinja uspješno ostvarila pet mentorstva na II ciklusu studija u vremenu od 24.10.2018. do juna 2014, odnosno u vremenu nakon izbora u zvanje vanredne profesorice (Matea Marković, Mejrema Smajlagić, Adna Škamo, Nedim Muhić, Amila Tafro).

Kada je u pitanju treći ciklus studija, Kandidatkinja nije imala uspješno mentorstvo. Dostavila je tri potvrde o imenovanju za mentora odnosno člana Komisije pri izradi doktorske disertacije, pri čemu doktoranti/ice nisu odbranili svoje doktorske teze i to:

- Potvrda Univerziteta u Sarajevu – Pravni fakultet br. 01-753-1/21 od 14.06.2024. o tome da je bila imenovana za mentoricu pri izradi doktorske disertacije pod naslovom „Trajanje patentne zaštite za farmaceutske izume sa posebnim osvrtom na institut ekskluzivnost podataka i „evergreen“ patente“, doktorantice mr. sci Selme Fetahović-Zeljковиć. U potvrdi je navedeno da je doktorantica odustala od daljeg studija;
- Odluka Univerziteta u Zenici br. 01-02-1-219/24 od 29.02.2024. o prihvatanju izvještaja Komisije za ocjenu uslova kandidata Haruna Loze MA i podobnosti teme doktorske disertacije pod naslovom „Oznake geografskog porijekla u Bosni i Hercegovini u svjetlu reforme u Evropskoj uniji“, čiji je član bila Kandidatkinja. Ujedno je ovom odlukom ona imenovana za mentoricu pri izradi ove doktorske disertacije;
- Odluka Nastavno-naučnog veća Univerziteta u Beogradu – Pravni fakultet br. 04-129/01 od 23.01.2023. o prihvatanju izveštaja Komisije za pregled i ocenu doktorske disertacije

kandidata Novaka Vujičića pod naslovom „Svrsishodnost kolektivnog ostvarivanja autorskog prava u informacionom društvu“ i formiranju Komisije za odbranu, čiji je član Kandidatkinja.

Kandidatkinja navodi da postoje objektivni razlozi zbog kojih nije mogla ispuniti uvjet uspješnog mentorstva. Objektivne uslove definira odredba člana 199. stav 4. Statuta Univerziteta iz 2018., a između ostalog to je okolnost da nijedan kandidat nije prijavio temu završnog rada odnosno magistarskog ili doktorskog rada iz naučne oblasti za koju se vrši izbor, odnosno ako zbog broja kandidata u datom vremenskom periodu kandidat za izbor u određeno akademsko zvanje nije određen za mentora, što je upravo slučaj Kandidatkinje.

Tri dokumenta, koje je Kandidatkinja dostavila, svjedoče ipak o tome da je imenovana za članicu komisije trima kandidatima/kandidatkinjama na tri univerziteta (Sarajevo, Zenica, Beograd), a da je u dva slučaja određena za mentoricu. Komisija konstatira da ova činjenica govori da je kandidatkinja prepoznata kao nezaobilazan stručnjak u naučnoj oblasti Pravo intelektualnog vlasništva u cijeloj BiH i regionu. Odustanak jedne doktorantice 2022. godine, nakon dvije godine rada sa Kandidatkinjom kao mentoricom iz razloga na strani doktorantice¹², je značilo značajno investiranje truda i vremena Kandidatkinje koji nisu dali rezultat. Kandidatkinja je drugom doktorantu imenovana za mentoricu u januaru 2024. i nije bilo za očekivati da se u kratkom vremenu uspješno odbrani doktorska disertacija. Komisija smatra da postoje objektivni razlozi za izostanak uspješnog mentorstva na trećem ciklusu studija kako je to definirano članom 199. stav 4. Statuta 2018 i tačkom IV stav 4. Uputa o realizaciji izbora.

U skladu sa članom 115. stav 2. ZVO 2017 i član 199. stav 1. i 2. Statuta 2018, u slučaju da kandidat pri izboru u akademsko zvanje iz objektivnih razloga nije mogao ispuniti uvjet vezan za mentorstvo za drugi i/ili treći ciklus studija odnosno integrirani studij, uvodi se ekvivalencija odnosno supstitucija za mentorstva sa tri dodatna naučna rada objavljena u relevantnim bazama podataka u odnosu na minimalne uvjete utvrđene zakonom. Za ekvivalenciju odnosno supstituciju za mentorstva računa se i uspješno vođenje međunarodnog/domaćeg projekta od značaja za Univerzitet/organizacionu jedinicu. Navedeno je i u skladu sa tačkom IV stav 1. i 2. Uputa o realizaciji izbora.

Shodno navedenom, Kandidatkinja je priložila dokaz o supstituciji/ekvivalenciji uslova uspješnog mentorstva kroz:

- a) Uspješno vođenje međunarodnog/domaćeg projekta od značaja za Univerzitet/organizacionu jedinicu. Kao dokaz je navela podatke o vođenju projekta “Značaj prava intelektualnog vlasništva u poticanju inovativnosti i kreativnosti na Univerzitetu u Sarajevu (IVIK UNSA)”. Više o ovom projektu vidjeti pod 3.4.
- b) Objavljena dodatna tri naučna rada u relevantnim bazama podataka u odnosu na minimalne uvjete utvrđene zakonom.

¹² Predsjednici Komisije je poznat podatak da je doktorantica prvobitno zaposlena u farmaceutskoj industriji promijenila zaposlenje, što je uzrokovala prekid finansiranja doktorskog studija, što je razlog njenog odustanka od daljeg studija.

Kako je navedeno pod 3.2.2., Kandidatkinja je objavila 11 naučnih radova u relevantnim bazama podataka (a jedan rad je u postupku objavljivanja), iz čega slijedi da je objavila tri (odnosno 4) naučna rada više u odnosu na minimalne uvjete utvrđene Zakonom.

Komisija konstatira da je Kandidatkinja ispunila uvjet uspješnog mentorstva na II ciklusu (pet mentorstava), a da je nedostatak uspješnog mentorstva na trećem ciklusu studija uvjetovan objektivnim razlozima definiranim odredbom člana 199. stav 4. Statuta 2018 i tačkom IV stav 4 Uputa o realizaciji izbora, a da je Kandidatkinja dostavila dokaze o ekvivalenciji/supstituciji uspješnog mentorstva na trećem ciklusu studija sa odredbama člana 115. stav 2. ZVO 2017, člana 199. Statuta 2018 i tačkom IV stav 1. i 2. Uputa o realizaciji izbora i to po dva osnova (pri čemu bi jedan bio dovoljan). Kao odgovarajući ekvivalent Kandidatkinja je dostavila tri (odnosno 4) rada više od minimalno propisanog broja kao i dokaze da je kao voditeljica uspješno vodila jedan međunarodni/domaći projekt od značaja za Univerzitet/organizacionu jedinicu.

3.6. Naučne i stručne konferencije i gostujuća predavanja nakon izbora u zvanje vanredne profesorice

Kandidatkinja je dostavila potvrde, objavljene agende i sl. kao dokaz o svom učešću na slijedećim naučnim i stručnim skupovima u zemlji i inostranstvu.

19.06.2024. (online), „**AI challenges in the field of Intellectual Property**“, Global Classroom 2024, Europa Institut, Saarland University, International Law School;

22.04.2024. (Sarajevo), „**Intellectual Property Rights and Web 3.0 - keynote**“, Međunarodna naučna konferencija „Prava intelektualnog vlasništva i Web 3.0“, IVIK UNSA projekat, Univerzitet u Sarajevu – Pravni fakultet;

08.04.2024. (Beograd), „**Umjetna inteligencija i mediji**“, Konferencija „Internet dijalog“ u organizaciji Univerziteta u Beogradu – Pravnog fakulteta i fondacije „Registar nacionalnog Internet domena Srbije“ na temu „Veštačka inteligencija: izazovi u poslovnom pravu“;

26.12.2023. (Sarajevo), „**Carevo novo ruho – metaverzum i pravo (intelektualnog vlasništva)**“, Predavanje održano na sjednici Odbora za pravne nauke Akademije nauka i umjetnosti BiH;

17.11.2023. (Zagreb), „**Panel diskusija „NFT i autorsko pravo**“, MAKK 2023/Međunarodna autorska kreativna konferencija;

06.11.2023. (Sarajevo), „**Panel: Jačanje kapaciteta za (istraživanje i) inovacije na Univerzitetu u Sarajevu**“, AEROSTREAM projekat/projektna konferencija;

17.10.2023. (Ljubljana), „**Exceptions and limitations to scientific research purposes - the regime in Bosnia and Herzegovina**“, „4th Open knowledge day“, Inštitut za odprte podatke in intelektualno lastnino (ODIPI);

05. i 06.10.2023. (Rijeka), „**What about the „Seven“? The status of cultural institutions of national interest in Bosnia and Herzegovina**“, The 8th Petar Šarčević International scientific

conference „Cultural Heritage and legal regulation: From global aspirations to local challenges, Sveučilište u Rijeci, Pravni fakultet;

07. i 08.09.2023. (Beograd), „**Intellectual Property Rights and the Metaverse**“ keynote speaker, Regional Law Review Fourth International Conference, Institut za uporedno pravo u Beogradu, Pravni fakultet Univerziteta u Pečuhu, Pravni fakultet Univerziteta u Ljubljani;

26.06.2023. (Sarajevo), „**Zaštita autorskih prava u BiH/panel 2**“, Media Innovation & Trends, Sloboda medija i oblikovanje budućnosti medija, FENA/Federalna novinska agencija;

25.06.2023. (Sarajevo,) „**Autorska prava i AI**“, Sarajevo Photography Festival;

20.06.2023. (online), „**Copyright legal basis for training generative AI on Bosnia and Herzegovina**“, webinar, „Open knowledge day“, Institut za odprte podatke in intelektualno lastnino (ODIPI), Ljubljana;

10.05.2023. „**NFT-ovi i prava intelektualnog vlasništva**“, Međunarodna naučno-stručna konferencija „Web3 i blockchain u Bosni i Hercegovini“, Intera tehnološki park Mostar, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke;

13.04.2023. (Sarajevo), „**Autorsko pravo i sloboda izražavanja - tradicionalna pitanja i tehnološki izazovi**“ Okrugli stol organiziran na 34. Međunarodnom Sarajevskom sajmu knjiga (Kandidatkinja je bila voditeljica i kreatorica programa);

03. – 06.04.2023. (Groningen), „**Ponovna procjena glavnih koncepata intelektualnog vlasništva u svjetlu izazova umjetne inteligencije (AI)**“ LTT Leeuwarden, Projekt modernizacije europskog pravnog obrazovanja (MELE) u organizaciji Campus Fryslan, Sveučilište u Groningenu;

11.04.2022. (Sarajevo), „**Autorski ugovori**“ Seminar za edukaciju sudaca i tužitelja o autorskom i srodnim pravima u Centru za edukaciju sudaca i tužitelja Federacije Bosne i Hercegovine;-

08.05.2021. (Sarajevo), „**My life with(out) Intellectual Property**“ TEDxFerhadija, Gathering of Minds, Poveznica <https://www.ted.com/tedx/events/39309>;

28.04.2021. (Sarajevo), „**Prijava žiga izvršena u lošoj vjeri**“ Seminar za edukaciju sudaca i tužitelja u Centru za edukaciju sudaca i tužitelja Federacije Bosne i Hercegovine;

26.11.2020. (Sarajevo), „**Autorsko pravo za novinare u online medijima**“ Online radionica „Autorsko pravo u medijima“, u organizaciji Independent Media Empowerment Program;

27.11.2019. (Sarajevo), „**Digitalno izdavaštvo i autorska prava**“ Okrugli sto „Knjige u nišama“ u organizaciji Bosanskog kulturnog centra.

24. – 26.09.2019. (Mostar), „**Nedavni razvoj prava intelektualnog vlasništva u BiH: prilike i izazovi**“ i „**Pravni okvir i izazovi za zaštitu softvera u BiH**“ Radionica za suce i tužitelje o presuđivanju u građanskim slučajevima povrede intelektualnog vlasništva sponzorirana od strane Programa za razvoj trgovačkog prava (CLDP), Ministarstva;

06.04.2019. (Sarajevo), “Alternativno rješavanje sporova u domenu intelektualnog vlasništva” Osmi bosanskohercegovačko – hrvatsko – turski pravnički dani, Univerzitet u Sarajevu - Pravni fakultet / Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu / Univerzitet Istanbul – Pravni fakultet.

3.7. Ostale aktivnosti

Kandidatkinja je članica Etičkog komiteta Blum instituta u Sarajevu.

Posebno je angažirana na Univerzitetu u Sarajevu na programima zaštite intelektualnog vlasništva i podizanja razine svijesti o pravu intelektualnog vlasništva. Odlukom Rektora Univerziteta (br. 0101-1714/20 od 05.02.2020. g.) je imenovana za Predsjednicu Radne grupe za pripremu teksta Pravilnika o upravljanju intelektualnim vlasništvom na Univerzitetu u Sarajevu. Takođe je Odlukom Senata Univerziteta (br. 01-2-15/24 od 31.01.2024.) imenovana za članicu Komisije za intelektualno vlasništvo Univerziteta u Sarajevu. Odlukom Senata (01-13-163/23 od 19.07.2023.) je imenovana u članstvo Tima za strateško planiranje razvoja Univerziteta u Sarajevu za period 2024. – 2028. godine, za resor naučnoistraživačkog/umjetničkoistraživačkog rada.

Kandidatkinja je bila članica organizacionih odbora konferencija na matičnoj instituciji te institucija u BiH i regionu, te članica u odborima za konferencije i povjerenstvima za nagrade. Ona je dostavila potvrde o tome sa nazivima konferencija i povjerenstava za nagrade a prepustila je Komisiji da navede detaljnije navode o ovim učešćima. Komisija je imala uvid u te potvrde i navodi samo numerički njezino sudjelovanje u organizacionim odborima na Fakultetu (4) i u inostranstvu – Beograd, Republika Srbija (1). Osim toga, Kandidatkinja je bila pozvana da kao članica Povjerenstva za znanstvene nagrade Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci vrednuje prijave kandidata za znanstvenu izvrsnost i za najbolji znanstveni rad objavljen u inozemnom časopisu za određenu kalendarsku godinu.

Kandidatkinja je izuzetno uspješno obavljala dužnost Prodekanese za međunarodnu saradnju Fakulteta. Članovi Komisije, a posebno Predsjednica Komisije, su neposredno imali uvida u aktivnosti Kandidatkinje na tom planu i smatraju da se može zaključiti da je međunarodnu aktivnost Fakulteta podigla na jedan viši nivo, te izuzetno doprinijela internacionalizaciji Fakulteta i Univerziteta. Ipak, Komisija smatra da nije njen zadatak da izdvaja relevantne podatke o aktivnostima Kandidatkinje iz zbirnog izvještaja o međunarodnim aktivnostima na Fakultetu koji je Kandidatkinja dostavila uz prijavu na Konkurs.

ZAKLJUČNA OCJENA I PRIJEDLOG KOMISIJE

Na konkurs za izbor jednog nastavnika/ice u akademsko zvanje redovnog/e profesora/ice na naučnoj oblasti Pravo intelektualnog vlasništva na Univerzitetu u Sarajevu – Pravnom fakultetu prijavila se jedna (1) Kandidatkinja:

- Dr. Iur. Iza Razija Mešević, vanredna profesorica na Univerzitetu u Sarajevu – Pravni fakultet, na naučnoj oblasti Pravo intelektualnog vlasništva.

Odredbom člana 176. Zakona o visokom obrazovanju iz 2022. je dato pravo članovima akademskog osoblja da optiraju da se uvjeti za izbor procjenjuju u skladu sa Zakonom i visokom obrazovanju Kantona Sarajevo iz 2017. godine, u datom slučaju sa uvjetima propisanim članom 96. sav 1. *lit.* f) tog Zakona. Senat Univerziteta je donio Upute o realizaciji izbora u isto ili više zvanje na Univerzitetu u Sarajevu u skladu sa uvjetima propisanim ranijim zakonom koje bliže uređuju tok izbora u skladu sa uslovima propisanim ranijim zakonom u vezi sa uslovima koji su se primijenjivali do donošenja novog Statuta Univerziteta (br. 01-15-29/23 od 27.09.2023. godine). Ove Upute dodatno razrađuju propisane uvjete za izbor i to naučni doprinos, bliže definiran u tački II. (1) – (7) i (9) – (11) te rezultate u nastavnom radu (tačka II. (8)).

Komisija je uzela u obzir navedeno i analizom podnesene prijave i dokumentacije Kandidatkinje je utvrdila sljedeće:

1) Kandidatkinja je provela najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora (v. 3.1.);

2) Kandidatkinja je od izbora u zvanje vanredne profesorice objavila 12 naučnih radova i tri knjige (v. 3.2.2. i 3.3.)

Za 11 naučnih radova je dostavila dokaze u papirnoj formi i/ili je dostavila link za pristup određenom radu. Jedan rad nije objavljen, već je u procesu objavljivanja, pri čemu ispunjava uvjete iz tačke II. (4) Uputa o realizaciji izbora, te ga je Komisija, u skladu sa navedenom odredbom, tretirala kao objavljeni rad, dvanaesti po redu; za ovaj rad nema podataka da li će Zbornik u kojim će biti objavljen referiran u relevantnoj bazi podataka. Od ostalih radova samo jedan rad, stručni po svojoj prirodi, nije objavljen u priznatim publikacijama koje se nalaze u relevantnim naučnim bazama podataka, a jedan je objavljen od strane priznatog inostranog izdavača pravnih naslova – Springer Verlag, SR Njemačka. Svi ostali radovi su objavljeni u priznatim publikacijama koje se nalaze u relevantnim naučnim bazama podataka o čemu je Kandidatkinja dostavila dokaze (v. 3.2.2.).

Minimalni broj naučnih radova koje zahtjeva ZVO 2017 je osam, a Kandidatkinja je objavila veći broj radova od propisanog minimuma (dvanaest), te Komisija konstatira da je uvjet za izbor u zvanje redovnog/e profesora/ice u vezi sa brojem naučnih radova ispunjen. Kandidatkinja je u svojoj prijavi navela da su tri rada, iznad minimalnog broja osam, ekvivalencija za nedostajuće mentorstvo, ali Komisija smatra da je Kandidatkinja ekvivalenciju postiže i na drugi način, kao voditeljica projekta od značaja za Univerzitet (v. 3.5.).

Kandidatkinja je od izbora u zvanje vanredne profesorice objavila tri knjige čime je ispunjen uvjet za izbor u zvanje redovne profesorice koji propisuje da je potrebno objaviti najmanje dvije knjige (v. 3.3.)

Komisija smatra da su od navedenih kvantitativnih podataka važniji kvalitativni pokazatelji vezani za naučni rad Kandidatkinje. Veći broj radova objavljenih nakon izbora u zvanje vanredne profesorice je objavljen na engleskom jeziku i u inostranstvu u uglednim publikacijama i od strane renomiranih izdavača, a u njima Kandidatkinja obrađuje

najaktuelnije teme vezane za pravo intelektualnog vlasništva, što prema stajalištu Komisije, predstavlja dodatni napor i izazov za autora/icu prilikom pisanja takvog rada.

Analizirajući radove Kandidatkinje, Komisija je zaključila da se Kandidatkinja podjednako uspješno bavila različitim pod-oblastima naučne oblasti Prava intelektualnog vlasništva, koja je u međuvremenu doživjela eksplozivan razvoj, i kad je u pitanju obim odnosa koje regulira, ali i njihova složenost. Osim toga, bavljenje Pravom intelektualnog vlasništva pred istraživača postavlja zahtjev poznavanja i niza drugih oblasti koje ne ulaze u oblast prava (informacijske i komunikacijske tehnologije, uključujući i nove poput umjetne inteligencije ili lanca blokova, medicine i farmacije, umjetnosti, medija itd.). Kandidatkinja je u svojim radovima pokazala da ima relevantna znanja iz ovih oblasti i široko pravničko i opće obrazovanje. Osim toga, kako je istaknuto kod ocjene pojedinih radova, pokazala je izuzetno razumjevanje za djelovanje prava intelektualnog vlasništva u poslovnom i tržišnom okruženju, što njene radove, pored visokog kvaliteta u doktrinarnom smislu, čini vrlo životnim.

Komisija je zamijetila da su naslovi niza radova na određeni način „neortodoksni“ i ponekad ironični ili razigrani, ali to služe svrsi da u par riječi objasne predmet i cilj istraživanja i/ili stajalište Kandidatkinje, te već sami naslov pobuđuje zanimanje za čitanje cijelog rada. Iako se ovo može činiti sporednim pokazateljem, Komisija ima drugačiji stav i smatra da ovakvi naslovi predstavljaju odraz suverenog vladanja materijom koja se istražuje i dobro poznavanje stila koji je svojstven međunarodnom naučnom diskursu.

Od izbora za asistenta na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu 2002. godine do danas, Kandidatkinja je objavila 33 naučna rada i pet knjiga, što govori o kontinuiranoj posvećenosti naučno-istraživačkom radu. Komisija ipak konstatira jedan poseban preokret nakon njenog izbora u zvanje vanredne profesorice 2018. godine. Gotovo svi radovi objavljeni nakon 2018. godine istražuju međuodnos prava intelektualnog vlasništva sa određenom drugom oblasti – mediji/medijsko pravo, medicina i farmacija, digitalne tehnologije i vještačka inteligencija, a u pravilu istražuju najaktuelnije teme iz navedenih oblasti; analizirani su pravni izvori i sudske odluke koji su objavljeni neposredno pred pisanje rada, tako da Komisija konstatira da Kandidatkinja „drži prst na bilu“ navedenih oblasti. Osim toga, kao što je već istaknuto, Kandidatkinja pokazuje da posjeduje i nužnu ekspertizu vezanu za te druge oblasti, a ne samo za pravo intelektualnog vlasništva, što je poseban kvalitet koji odlikuje njena istraživanja.

Naučni i stručni doprinos Kandidatkinje je pokazan učešćem i na međunarodnim i domaćim naučnim skupovima sa izlaganjem (referatima), domaćim ili međunarodnim skupovima koje organizira Univerzitet, te učešćem u naučnim projektima o čemu je dostavila odgovarajuće dokaze.

Ocjene pojedinih naučnih radova i knjiga su date prilikom njihovog detaljnijeg prikaza. Ukupna ocjena njenog naučnog opusa je, prema stajalištu Komisije, izuzetno visoka. Potvrda rečenog je i nagrada Univerziteta u Sarajevu za rezultate naučnog rada u 2022. godini.

3) Kandidatkinja je ostvarila originalni stručni uspjeh kao što je projekt, patent ili originalni metod (v. 3.4.).

Kandidatkinja je navela podatke i dokaze o učešću u 4 projekta, od toga su tri međunarodna, a jedan od njih je Horizon projekt (nesumnjivo od posebnog značaja za Univerzitet), dok je jedan projekt kvalificiran kao projekt od posebnog značaja za Kanton Sarajevo. Kandidatkinja je dala nemjerljiv doprinos kod koncipiranja i uspješnog apliciranja na ove projekte i to u pravilu u svom dvostrukom svojstvu – kao istraživačica i/ili voditeljica projekta te kao Prodekanesa za međunarodnu saradnju. Nesumnjivo, prema mišljenju Komisije, ovi projekti predstavljaju originalni stručni uspjeh a osim toga predstavljaju i značajan doprinos internacionalizaciji i vidljivosti Univerziteta u Sarajevu.

Svi projekti u kojima je Kandidatkinja učestvovala ili ih je vodila rezultirali su naučnim saradnjama, i angažmana kandidatkinje na internacionalizaciji Univerziteta u Sarajevu, Pravnog fakulteta i realizirani su u pravilu kroz međunarodna naučna savjetovanja, međunarodne naučne konferencije i održavaju višegodišnji naučno-istraživački rad Kandidatkinje, a rezultirali su ili će rezultirati objavljivanjem odgovarajućih publikacija u BiH i inostranstvu.

4) Kandidatkinja je ostvarila uspješno mentorstvo (v.3.5.)

Kandidatkinja je ostvarila uspješno mentorstvo sa pet kandidata za stepen drugog ciklusa studija, a u pogledu uspješnog mentorstva na trećem ciklusu studija, kojeg nije ostvarila iz objektivnih razloga, je dostavila propisanu ekvivalenciju u vidu tri naučna rada iznad propisanog minimuma te dokaz da je bila voditeljica projekta od značaja za Univerzitet/organizacionu jedinicu.

Komisija smatra da je ekvivalenciju za nedostajuće mentorstvo ostvarila po dva osnova, kroz uspješno vođenje međunarodnog projekta i dodatne objavljene radove, te da je kao ekvivalent ovdje bilo dovoljno navesti dokaze o tome da je bila voditeljica projekta od značaja za Univerzitet/organizacionu jedinicu.

5) Druge aktivnosti

Kandidatkinja je pokazala izuzetne rezultate u nastavnom radu u skladu sa smjernicama definiranim odredbom tačke I. (8) Upute o realizaciji. U akademskoj godini 2022/23 je dobila priliku za angažman asistentice na naučnoj oblasti Pravo intelektualnog vlasništva, koja je, u kratkom vremenu od svoga izbora, uključena u međunarodne i domaće projekte koje vodi ili u koje je uključena Kandidatkinja. Osim toga, one su bile koautorice jedne knjige i članka, što pokazuje izuzetnu brigu i posvećenost za napredovanje naučnog podmlatka.

Kandidatkinja je izuzetno utjecala na razvoj naučne oblasti Pravo intelektualnog vlasništva učestvujući u kreiranju nastavnih predmeta i sadržaja u okviru Katedre građanskog prava, te u njihovoj reformi u okviru svih evaluacija i reformi studijskih planova i programa sva tri ciklusa studija na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, što je moguće utvrditi uvidom u Nastavni plan i program I i II ciklusa studija. Predmet Osnovi prava intelektualnog vlasništva je ponovo postao dvosemestralni predmet na četvrtoj godini studija. Kandidatkinja je koncipirala i inicirala uvođenje niza opcionih predmeta kojima se produbljeno predaju i izučavaju pojedine oblasti Prava intelektualnog vlasništva ili određene srodne oblasti. Opcionim predmetima koji

su uvedeni prilikom izmjene nastavnog plana i programa 2018. godine (Autorsko pravo i srodna prava, Pravo industrijskog vlasništva), pridružili su se 2023. godine i predmeti Pravo kulturnih industrija, Umjetničko pravo, Pravo modne industrije. Na drugom ciklusu studija je Kandidatkinja u okviru dva smjera na Katedri građanskog prava odgovorni nastavnik za predmet EU pravo intelektualnog vlasništva, a na kursu Arbitraža i alternativni način rješavanja sporova, je odgovorni nastavnik za obavezni predmet Alternativni načini ostvarivanja zaštite prava intelektualnog vlasništva i individualnih subjektivnih prava. Komisija smatra da i navedeni predmeti za koje je odgovorna Kandidatkinja svjedoče o širini njenih interesovanja koja nadilaze široku oblast Prava intelektualno vlasništva kao i njen izuzetni senzibilitet za nova pitanja koja se postavljaju pred ovu naučnu oblast.

Osim toga doprinosu promociji Prava intelektualnog vlasništva kao naučne discipline, Kandidatkinja doprinosi širenju znanja o ovoj pravnoj grani, koja često treba prosvjetiteljsku djelatnost, kako bi se i nosioci prava upoznali sa mehanizmima njihove zaštite, s jedne strane, te kako bi upravni i sudski organi, koji o ovim pravima odlučuju, imali adekvatan alat i ekspertizu za njihovu efikasnu zaštitu. Komisija konstatira da Kandidatkinja ima kontinuirani društveni angažman, da svojim nastupima u medijima ali i objavljenim tekstovima u određenom smislu djeluje prosvjetiteljski jer promovira poštovanje prava intelektualnog vlasništva ali i prezentira mehanizme njihove zaštite. Takođe je posvećena izgradnji kulture medija i zaštiti prava ličnosti.

Angažmani Kandidatkinje za relevantne domaće i strane organizacije koje se bave zaštitom prava intelektualnog vlasništva svjedoče o tome da je prepoznata kao ekspert od strane poslovne zajednice u BiH, Delegacije Evropske komisije u BiH koja ju je uključivala u svoje projekte, od strane USAID-a, U.S. Department of Commerce itd.

Komisija posebno cijeni i doprinos Kandidatkinje procesu internacionalizacije Fakulteta i Univerziteta. Kandidatkinja je nakon izbora u zvanje vanredne profesorice obavila više istraživačkih boravaka na inostranim univerzitetima, a u okviru Erasmus+ programa razmjene akademskog osoblja, kandidatkinja je uspješno ostvarila saradnju i održala gostujuća predavanja na uglednim univerzitetima u regiji i inozemstvu. Kao Prodekanesa za međunarodnu saradnju, inicirala je i realizirala čitav niz sporazuma o saradnji sa drugim univerzitetima u regiji i šire.

*

* *

Komisija procjenjuje da se radi o Kandidatkinji koja nije samo ispunila uvjete propisane članom 96. stav 1. *lit. f)* ZVO 2017, već je ostvarila izvanredne rezultate u svom dosadašnjem akademskom, naučnom i nastavnom radu, te da se radi o izrazito društveno angažiranoj akademskoj i naučnoj djelatnici. Komisija je njen naučni doprinos cijenila ne samo kroz uvjete broja objavljenih radova i učešća u projektima, već i kroz njena brojna učešća sa izlaganjima (referatima) naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu. Komisija ističe da su rezultati

istraživanja Kandidatkinje objavljeni u priznatim domaćim i stranim publikacijama koje prate relevantne baze podataka, te da je učestvovala u brojnim prestižnim obrazovnim programima, održala i mnoga gostujuća predavanja na uglednim domaćim i stranim univerzitetima, izuzetno doprinoseći na taj način, ali i svojom djelatnošću kao Prodekanesa za međunarodnu saradnju Fakulteta, internacionalizaciji Univerziteta u Sarajevu i Pravnog fakulteta, afirmišući i doprinoseći razvoju Prava intelektualnog vlasništva.

Imajući u vidu sve navedene činjenice i dokaze koje je prezentirala Kandidatkinja ili su Komisiji bile neposredno poznate, Komisija jednoglasno zaključuje da Kandidatkinja Dr. iur. Iza Razija Mešević ispunjava sve uslove za izbor u akademsko zvanje redovna profesorica propisane Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo iz 2017. godine.

Sljedsteno navedenom, Komisja upućuje Nastavno-naučnom vijeću Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu

PRIJEDLOG

da se Dr. iur. Iza Razija Mešević izabere u akademsko zvanje redovna profesorica na naučnoj oblasti Pravo intelektualnog vlasništva na Univerzitetu u Sarajevu – Pravnom fakultetu.

K O M I S I J A:

Prof. dr. Meliha Povlakić, Predsjednica

Prof. dr. Dušan Popović, član

Prof. dr. Ivana Kunda, članica